І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація
"Svoboda", 81-83 Grand St
Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
Тел. з Ню Йорку:
BArcly 7-4125

РІК LXVI. Ч. 208. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 28-го ЖОВТНЯ 1959 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, OCTOBER 28, 1959 No. 208. VOL. LXVI.

ОДЕРЖАВШИ 22.5 ЦЕНТА ПІДВИШКИ, РОБІТНИКИ КАЙЗЕРА ВЕРТАЮТЬСЯ ДО ПРАЦІ

Вашингтон. — Сталеварна Корпорація Кайзера підписала тут в понеділок дня 26 жовтня ц. р. договір в справі нового контракту із спілкою Об'єднані Сталеварні Робітники Америки, закінчуючи цим 104-денний страйк робітників у сталеварнях цієї ж корпорації. Договір підписали Едгар Ф. Кайзер. голова корпорації на Західньому побережжі, і Дейвід МекДоналд, президент спілки сталеварних робітників. В розмові із журналістами після підписання цього договору МекДоналд висловив надію, що й інші сталеварні компанії підуть за прикладом корпорації Кайзера і підпишуть із свого боку договори в справі нового контракту, причиняючися цим до закінчення страйку 500,000 робітників, що спаралізував сталеварну індустрію. Негайно після підписання договору керівництво фабрик Кайзера у Фонтані в Каліфорнії звернулося до своїх 7,500 робітників із закликом вертатися до праці і почати розпалювати сталеварні печі. Підписаний договір передбачає не так підвишку заробітних платень, як підвишку забезпечень і пенсій у висоті 22.5 цента на протязі двох найближчих років, залишаючи без змін обов'язуючі й оспорювані дуже взято постанови про регулямін праці у фабриках. Передбачена підвишка виноситиме 10 центів у першому році і вона буде стосуватися тільки збільшення виплат на забезпечення, пенсії та на інші додаткові свідчення на випадок безробіття. Підвишка самої заробітної платні буде тільки в другому році дійсности нового контракту і вона виноситиме всього 9 центів на годину і крім того охоплюватиме ще загальну 7-центову та інші підвишки включно з евентуальною підвишкою на випадок збільшення коштів прожитку. Праця у фабриках Кайзера почалася вже опівночі з 26 на 27 жовтня і робітники цих фабрик будуть вертатися поступово в міру налаштовування продуктивного процесу. Обов'язуватиме новий контракт до 30 червня 1961 року. Представники корпорації Кайзера і спілки сталеварних робітників вважають, що новий контракт не причиниться до поглиблення інфляції і що він матиме позитивний вплив на розвиток взаємин і співпраці між індустрійним керівництвом та робітниками. Інші сталеварні компанії покищо не виявляють бажання іти за прикладом корпорації Кайзера й обстоюють твердо свої дотеперішні пропозиції.

Видатки на збройні сили закордоном спричиняють торговельний дефіцит ЗДА

Вашингтон. — 24-го жовтня відбулась конференція державного секретаря Крістіяна А. Гертера, секретаря оборони Ніля МекЕлроя і секретаря скарбу Роберта Андерсона, на якій обговорювано те, що великі видатки на збройні сили цієї країни закордоном (коло 3,000,000 долярів річно!) є головною причиною того, що американські доляри відпливають закордон, внаслідок чого ЗДА мають торговельний дефіцит. Секретар оборони МекЕлрой заявив після закінчення цієї двогодинної конференції, що тепер вже підготовляється бюджет на фінансовий рік 1960-1961, і тому треба думати і про видатки на оборону. В Европі німецькі вояки найчастіше живуть із своїми родинами, і тому особисті видатки на військо там виносять 675 мільйонів долярів. 1,500,000,000 дол. треба річно видати на втримування баз, на операційні видатки, транспорт, світло, приміщення і т. п., а 190 мільйонів долярів на різні будови.

Комісія Атомової Енергії домагається зміни пляну використання атому для мирних цілей

Вашингтон. — Спільна Конґресова Комісія Атомової Енергії вирішила, що треба змінити плян використовувати атомову енергію для мирних цілей в країнах Західньої Европи тому, що ті держави не виявили більшого зацікавлення цією справою. На чолі Комісії, яка вивчатиме цю проблему, стоїть колишній представник ЗДА в Міжнародній Аґенції Атомової Енергії Роберт МекКінні. Досі тільки дві европейські держави, Західня Німеччина та Італія, погодилися збудувати в себе атомові електрівні за допомогою ЗДА, а Франція, Бельгія, Голляндія і Люксембурґ не дали своєї згоди. Голова спільної Конґресової Комісії Атомової Енергії сенатор Клінтон Андерсон заявив, що треба конче перевірити цю проблему та вирішити її згідно з фактичним станом.

Діллон рекомендує скасування торговельних обмежень

Токіо, Японія. — Державний підсекретар Даґлес Діллон промовляв на зборах представників 50-ох держав членів Головного Порозуміння в справах торгівлі і тариф і домагався, щоб інші держави негайно припинили всякі обмеження в торгівлі із ЗДА. Він сказав, що ті обмеження спричинили те, що торговельний дефіцит цієї країни виносить річно коло 4 більйонів долярів, це значить, що таку різницю мусять ЗДА видати на купівлю товарів закордоном та на інші закордонні видатки в порівнянні з тією сумою, за яку інші країни купують товари в цій країні. Тепер вже немає виправдання цього факту, бо у всіх европейських державах економіка розбудована після війни, і тепер всі майже европейські валюти є твердими валютами, тому немає потреби зберігати доляри. Якщо інші держави не збільшать своєї торгівлі із ЗДА, то уряд цієї країни мусітиме видати відплатні зарядження, — остерігав підсекретар Діллон. Або ми всі зліквідуємо всякі торговельні обмеження, або вернемося до давнього протекціоналізму, і кожна країна дбатиме тільки про себе саму. Але як довго такий стан може тривати? — запитував Діллон. Він закликав також інші країни до допомоги тим державам, які є недорозвинені, і яким досі допомагали тільки ЗДА.

ВИДАЛЕНИЙ З МОСКВИ СЛУЖБОВИК АМБАСАДИ ЗДА ОПИСУЄ СВОЮ ПРИГОДУ

Вашингтон. — Рассел А. Ланжел, 37-річний службовик американської амбасади у Москві у ранзі атташе з функціями урядовця для справ внутрішньої безпеки амбасади, відбув в минулий понеділок 26-го ц. м. пресову конференцію у державному департаменті, в приявності коло 50 журналістів і пресового референта державного департаменту Линкольна Вайта. Ланжел потвердив офіційний американський комунікат, що появився зараз після того, як він, Ланжел, склав звіт своїм зверхникам в амбасаді про свою пригоду з совєтськими агентами поліції. 17-го жовтня ц. р. він поїхав вранці з свого помешкання автобусом до будинку амбасади. Автобус був повний, дорога зайняла яких 15 хвилин, в автобусі з ніким він не заміняв ні слова. Коли він висів з автобусу, його обскочили 5 осіб, схопили з-позаду, закрили рота і силою втягнули до авта побіч. Усе це сталося миттю і він не знав, що сталося. Авто їхало не довше п'ятьох хвилин і зупинилось перед поліційною станицею, де з Ланжела зняли пальто і капелюх та казали йому сідати. З кишені пальта вийняли якийсь записник, його він в житті не бачив раніше, та поклали на стіл перед допитуючим. Ланжел признав можливість, що в повному автобусі йому цей записник хтось вклав до кишені ,або, може, вклали у моменті, коли з нього знімали пальто. Ланжел стверджує,що схопили його аґенти „Комітету Государственной Безопасности", себто тайної поліції. На запит журналіста, чи хтось бачив, як його схоплювали та чи не було ніякої реакції публіки, Ланжел заявив, що в автобусі і на вулиці було повно осіб і напевне люди мусіли бачити ту сцену, але в Совєтах, мовляв, у таких випадках люди дивляться завжди куди інде. Він ствердив, що часто трапляються такі випадки на вулицях совєтських міст, що людей схоплюють і вони зникають. Большевики не випитували його нічого за зміст того нотатника ні за спосіб, як він його дістав, а тільки ствердили, що це „шпигунський матеріял" і на цій підставі оскаржували його в шпигунстві. Його застрашували, погрожували пімстою на його дружині та дітях, врешті намовляли перейти на совєтську службу за грошовою заплатою, або „з виміною за цікаві інформації". Мовляв, вони дадуть Ланжелеві такі інформації про Совєти, які підвищать його в очах зверхників і поможуть зробити кар'єру, а він буде на їх, совєтській, тайній службі. Коли Ланжел заявив їм, щоб вони не гаяли часу, його звільнили. Він пояснив, чому саме до нього присіклися, фактом, що він раніше багатократно внеможливив спроби большевиків вдертись у тайни амбасади. Він відмовився сказати про це будь-що більше. Большевики вперше пізнали його на австрійсько - мадярському кордоні під час мадярської революції, коли він з доручення амбасади ЗДА у Відні старався мерщій видістати з Будапешту членів тамошньої амбасади.

Комуно-китайський уряд скидає вину на — партію, з якою він творить цілість

Каїро. — Комуно-китайський прем'єр Чу Ен-лай прислав листа президентові З'єдиненої Арабської Республіки з „перепросинами" за виступ під час святкувань в Пейпінгу 10-річчя влади китайських комуністів — арабського комуніста із Сирії, Халіда Бахдаша, який в своїй промові лаявся на порядки в З'єдиненій Арабській Республіці та особисто на її президента Ґамаля Абдел Нассера. Представник тієї Республіки вийшов тоді з залі, а уряд З'єдиненої Арабської Республіки заклав гострий протест. Чу Ен-лай стверджує тепер, що сирійського комуніста не запросив комуно-китайський уряд, а тільки комуністична партія Китаю. Єгипетський уряд прийняв до відома це фарисейське виправдання. Коментатори пригадують, що коли ЗДА жалувались, що Москва зламала договір з 1933 року і далі, підтримуванням американських комуністів втручається у внутрішні справи Америки, Літвінов відповів, що це робить не совєтський уряд, а комуністична партія СССР, за яку уряд не може відповідати! Тієї самої системи тримаються міжнародні комуністи й тепер.

Комуністи невдоволені останнім „Фестивалем молоді" у Відні

Париж. — Найближчий Міжнародний Фестиваль Молоді, що його що два роки организують комуністи, як одну з своїх найбільших пропаґандивних імпрез, відбудеться щойно у 1962 році. Він відбудеться знову в одній із столиць поза залізною заслоною. Ці рішення прийшли внаслідок великого невдоволення в комуністичній міжнародній верхівці останнім фестивалем, що відбувся літом цього року у Відні. Зараз після його закінчення 6-го серпня ц. р. у Празі відбулися спеціяльні наради, на яких підведено підсумки того Фестивалу. Стверджено, що комуністичні аранжери не доцінювали контрпропаґанди демократичної молоді, що комуністам не вдалося прихилити молодь з таких невтральних країн, як Індія, З'єдинена Аарабська Республіка і Ґгана, та що на невдачі комуністів відбилась особливо погана технічна організація з приміщенням делеґатів, розподілом харчів і транспортацією. Комуністична верхівка скинула вину за ці невдачі на різних членів організаційного комітету та перевела в ньому „чистку", позбавивши м. ін. праці французьку комуністку, яка відала технічними справами Фестивалу.

● **Уряд Пакістану** почав евакуювати всі свої центральні установи і їх урядовців з родинами зі сволиці Карачі до віддаленого за 750 миль на північ міста Равальпінді, що має стати новою пакістанською столицею. Причина — поганий клімат Карачі і брак води. У Равальпінді тепер хаос, бо 250.000-не місто не всилі примістити всіх нових резидентів. Місто щойно буде розбудовуватись.

СОВЄТИ ОПРИЛЮДНИЛИ СВІТЛИНУ ЗАКРИТОЇ ЧАСТИНИ МІСЯЦЯ

Москва. — Совєтські часописи оприлюднили світлину закритої від Землі частини Місяця, яку буцім-то зробив три тижні тому совєтський „Лунік" та передав на Землю в дні 18 ц. м., знайшовшись знову найближче нашого ґльобу. Вісім темних місць на світлині большевики відразу назвали своїми назвами, при чому найбільшу темну пляму вони назвали „Московським озером". Це — за поясненнями, що їх подав проф. Алексaндер Міхайлов — сухий кратер у промірі 187 миль. Іншу смугу Совєти назвали „Совєтськими горами", інше місце названо іменем комуністичного французького вченого Жоліо Кюрі. Оприлюднена світлина являє собою білу імлисту пляму із темними пунктами та пасмами. Проф. Міхайлов твердить, що закрита від Землі частина Місяця — згідно з теперішньою світлиною — є „монотонніша", як частина звернена до Землі. Ніяких познак живих створінь на тій частині Місяця не відкрито. Совєти оприлюднили світлину нератушовану, тільки позначивши її лініями і колісцятками. За першими коментарами західньої преси, сама світлина відверненої від Землі частини Місяця не має великого значення, бо астрономи віддавна здебільша устійнили були вже її вигляд, а тепер ця світлина тільки потверджує попередні здогади. Однак куди більше значення має сам факт, що можна було таку світлину зробити і її передати сюди. Тому учені цікавляться технічними подробицями того процесу, однак Совєти не подали подробиць цієї апаратури. Вони тільки оприлюднили світлину цілого того „плянетного воза" з якого автоматичні апарати фотографували Місяць. Це фотографування мало статися тоді, коли „Лунік" був віддалений від Місяця за 37,000 — 43,000 миль. Совєтський комунікат заявляє, що розв'язано проблему передавання півтонових світлин високої якости почерез космічний простір. Зроблено це — за большевицьким поясненням — при помочі радіотрансмісійної системи, яка включає телевізійний апарат. Совєти вистрелили „Луніка" 4-го жовтня ц. р. і він має зробити ще 11 до 12 оборотів у космосі, поки наближиться до Землі настільки, що згорить. Совєтський комунікат твердить, що передена світлина знаходиться ще в дальшому обслідуванні і заповідає додаткові інформації.

Французи в Альжирі почали схилятись в сторону пляну де Ґоля

Альжир. — Одностайний до цього часу радикально-націоналістичний фронт альжирських французів, опозиційних до будь-якої іншої злагоди з мусульманським населенням, як тільки на базі повної його „інтеграції" у французьку державу, захитався після того, як дві праві альжирсько-французькі організації проголосили підтримку для пляну де Ґоля з 16-го вересня ц. р., що визнав принцип самовизначення для Алжиру. Де Ґоль передбачив у своєму пляні три можливості: щоб альжирські мешканці вибрали повну „інтеграцію", автономію в межах Франції, або відірвання від Франції. Згадані французькі праві організації заявили, що вони починають кампанію за те, щоб альжирці у плебісциті заявились за інтеграцію, відкидаючи автономію та державну незалежність. Тим часом в Альжирі трапились нові акти мусульманського терору. За прийняття в принципі пляну де Ґоля заявилось 200 французьких делеґатів з центрального Альжиру, зібраних на зібранні т. зв. Партії нової Республіки, та окремо 300 французьких посадників із альжирських міст і містечок. Альжирські націоналісти-мусульмани пропаґують державну самостійність Альжиру, де живе 1 мільйон европейців та 9 мільйонів арабів.

Пакістан і Індія шукають замирення в обличчі спільної загрози від Китаю

Карачі, Пакістан. — Індія і Пакістан успішно закінчили переговори про устійнення спільного кордону від сторони Східнього Пакістану. З усіх 2.500 миль, здовж яких простягається індійсько-пакістанський кордон, усталено 1.600 миль, при чому обидві сторони поступались одна одній, виявивши — як стверджує спільний комунікат — взаємне зрозуміння і бажання жити в приязні та згоді. Водночас, в минулу п'ятницю 23 ц. м., пакістанський президент Мохаммед Яюб Хан знову підкреслив конечність дійти якнайскорше до повної злагоди з Індією у справі Кашміру, який від 12-х років, відколи поділено колишню колонію Індію на дві самостійні держави, Індію і Пакістан, становить предмет гострого спору. Формально між Індією і Пакістаном існує перемир'я. Індія зайняла й інкорпорувала до своєї території більшу частину мусульманського Кашміру, що було завжди оспорюване збоку мусульманського Пакістану. Але тепер, під тиском спільної небезпеки збоку комуністичного Китаю, який зголошує претенсію до 40,000 кв. миль індійської прикордонної території і також частини Пакістану, ці дві країни шукають злагоди. Пакістанський президент їздив недавно до Індії. Сподіваються, що Неру вперше за 12 років приїде до столиці Пакістану, щоб поладнати старий конфлікт. Спір за розподіл води улягся за посередництвом Світового банку, що будуватиме греблю.

Особисті прибутки у вересні ц. р. дещо зменшились у порівнянні зі серпнем

Вашингтон. — Департамент торгівлі стверджує, що особисті прибутки американців у вересні ц. р. дещо зменшилися внаслідок того, що тривав страйк сталеварів. Особисті прибутки в минулому місяці ц. р. становили 379.5 більйона в річному відношенні, а у серпні ц. р. вони становили майже 400 більйонів дол. в річному відношенні. Прибутки в серпні ц. р. були на $2.6 більйона менші в порівнянні з липнем ц. р. Та все ж таки цьогорічні особисті прибутки американців в перших дев'ятьох місяцях була більші як в тому самому часі 1958 року. Якщо теперішня тенденція втримається до кінця 1959 р., то цьогорічні особисті прибутки будуть 19 більйонів долярів більші як у 1958 році. Департамент скарбу турбується тим зменшенням особистих прибутків, бо це значить, що будуть менші прибутки державній скарбниці, і важко буде збалянсувати згідно з програмою бюджет.

Індекс цін збільшився на 0.3 відсотка і становив у вересні 125.2

Вашингтон. — Статистичне бюро при департаменті праці повідомляє, що індекс цін у вересні ц. р. дійшов до рекордової висоти 125.2 відсотків у порівнянні з пересічними цінами з 1947-1949 років, коли він становив 100. Це значить, що тепер треба видати 12.52 доляри за ті товари, які 10 років тому коштували тільки 10 долярів. Купівельна сила робітників від вересня 1958 до вересня ц. р. збільшилася на 2.5 відсотка, не враховуючи того, що ціни на товари збільшилися в тому самому часі на 1.2 відсотка. До збільшення індексу цін товарів щоденного вжитку і виконуваної праці причинилося подорожчання головних груп товарів: харчі подорожчали на 0.3 відсотка, тривкі товари — 0.6 відсотка, праця 0.4 відсотка. Внаслідок збільшення коштів прожитку 1.236.000 робітників (в тому 850.000 залізничників) дістануть збільшення платні на 3 центи від години праці.

Кастро закликає американців протестувати проти „бомбування" Гавани

Гавана, Кубинська Республіка. — 26-го жовтня Кубинський прем'єр Фідель Кастро в промові до 300,000 юрби нарікав на те, що ЗДА дозволяють на те, щоб із їхньої території вилітали літаки, які скидають бомби і стріляють до мирного населення. Минулого тижня згинули дві особи і 25 осіб були поранені, коли літак, як твердить Кастро із ЗДА, стріляв до мирного населення. Кастро відчитав депешу від команданта провінції Пінар де Ріо, який повідомляв про те, що там літак скинув бомбу на цукровню і запальну бомбу на один дім в столиці цієї провінції. Кастро закликав населення ЗДА, щоб протестувало в свого уряду і домагалося припинити те бомбардування мирного населення на Кубі. Він звернувся до юрби з запитом, що робити зі зрадниками, між іншим з майором Губертом Матосом, якого недавно заарештував, на що дістав відповідь від присутніх: „Розстріляти!"

Федеральний суд підтримує право автора на свої публічні промови

Вашингтон. — 23-го жовтня федеральний суд підтримав право віце-адмірала Гаймана Ріковера до його публічних промов, які були видруковані і які хотіла передрукувати Паблік Афферс Прес. Віце-адмірал Ріковер повідомив видавництво, що до передруку частин його промов треба авторського дозволу, якого він не дає. Директор ПАП М. Б. Шарпер заскаржив заяву адмірала до Федерального суду, суддя Алексaндер Голцофф вирішив, що промови адмірала на виховні і атомові теми не є „частиною адміральських обов'язків", і тому вони є літературною власністю автора, і їх не вільно передруковувати без окремого дозволу.

Т-во Українських Американських Горожан у Филаделфії відзначило своє 50-річчя

Филаделфія. — Минулої неділі, 25-го жовтня 1959, місцеве Товариство Українсько-Американських Горожан, що відіграло рішальну ролю в розвитку місцевого українського громадського життя в розбудові укр. стану посідання в цьому, „місту братньої любови", відзначило свій золотий ювілей, 50-річчя свого існування і праці. З цієї нагоди відбувся ювілейний бенкет, получений з мистецькою програмою. В імпрезі взяло участь кругло 1,000 осіб. Тостмайстром бенкету був молодий адвокат Тома Дармапрай, батько якого, майор Михайло Дармопрай, є від 1939-го року безперерви головою Т-ва. На програму бенкету склались, крім вступного слова тостмайстра та промови голови Тва, ще виступи д-ра Павла Дубаса, що говорив про історію Т-ва, д-ра Еміля Гарасима, д-ра Юрія Мачука та головна промова Алвіна М. Бентлі, конґресмена з Мишиґену, що був спів-спонзором резолюції про Тиждень Поневолених Націй. У мистецькій програмі виступали солісти: акордіоністка Сандра Семінара, тенор Михайло Курман, сопран Нансі Ребер, скрипаль проф. Филип Дубас, оперовий співак тенор Михайло Дуда та інструменталісти брати Матисі. На фортепіяні акомпаніювала п-ні Лідія Бульба, а мистецькою програмою проводив проф. Филип Дубас. Український Народний Союз репрезентував на цьому ювілею головний касир Роман Слободян, сам піонер - організатор українського народного життя в тому місті. Участь в імпрезі взяли також голова Головної Контрольної Комісії УНС д-р Володимир Галан, що репрезентував очолюваний ним Злучений Український Американський Допомоговий Комітет, та гол. радна п-ні Олена Штогрин. З нагоди цього ювілею появилася також друком приготована Редакційним Комітетом у складі д-ра Павла Дубаса, інж. Івана Харамбури, п. Романа Карбівника і п. Володимира Борисевича багато ілюстрована ювілейна книжка, що має 238 сторінок писаного та ілюстраційного тексту і залишиться вартісною збіркою матеріялів про українське життя, стан посідання і розвиток у Филаделфії.

В АМЕРИЦІ

● **Згідно з повідомленням „Вордс Автомотів Ріпортс"** у Дітройті, в тижні, який закінчився 26-го жовтня, продукція авт зменшилася на 16 відсотків у зв'язку зі страйком сталеварів. В тому тижні випродуковано 111,487 авт, а попередній тиждень дав 133,430 аавт. Досі цього року випродуковано 4,738,569 авт, а минулого року в тому самому часі (тоді була рецесія) — 3,045,4488.

● **75-річний адвокат** із стейту Мейн Доналд С. Вокер залишив у своїм тестаменті маєток, оцінений на 13 мільйонів долярів, Інститутові для поборювання пістряка. Цього маєтку він доробився на інвестиціях в Ню Йорку. Мало хто знав, що Доналд С. Вокер має стільки грошей, бо він завжди втікав від тих осіб, які збирають датки на добродійні цілі.

● **Уряд публічного здоров'я** у Вашинґтоні повідомив, що в серпні ц. р. народилося в ЗДА 382,000 дітей — на 4.1 відсотка більше як у серпні 1958 року (367,000). Це значить, що в серпні на кожну тисячку населення народжувалися 25.5 дітей, а в 1958 — тільки 24.9. До серпня 1959 р. народилося 2,817,000 дітей, — на 2.2 відсотка більше, як в тому самому часі 1958 року.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

● **Об'єднання б. Вояків-Українців, Відділ Ню Гейвен, Конн.**, уладжує в неділю 1-го листопада 1959 святочну Листопадову Академію в залі греко-католицької церкви на Джордж Ст., о год. 4-ій по пол. Промову-доповідь виголосить ред. Іван Кедрин - Рудницький з Ню Йорку, а в концертовій частині візьме участь Ганна Шерей. Перед пол. того самого дня відбудуться Панахиди за Поляглих в місцевих греко-католицькій і православній церквах.

● **Федеральна Кредитова Кооператива „Самопоміч" в Джерзі Ситі**, влаштувала в суботу 24. жовтня 1959 р. Кооперативний Вечір з нагоди 5-ліття існування Кредитівки і 25-ліття американської кооперації. Доповідь про початки і розвиток кооперації в Америці та осяги місцевої Кредитівки впродовж 5 літ, виголосив нач. дир. А. Бук. Господарсько - фінансовий стан Кредитівки задовільний. Балансова сума сягає 1/4 мil. долярів, з чого 96% на позиках, резерви доходять суми 10,000 дол. Кредитівка платить високу дивіденди (3 3/4%).

● **Четверта книжка „Української Малої Енциклопедії"** професора Євгена Онацького вийшла уже з друку і її можна набувати по книгарнях. Охоплює ця книжка літери Ж до И включно.

У СВІТІ

● **Два дезертири з совєтської армії**, Щипачев і Черноґоров, підійшли до поліціянта на вулиці західнього Берліну і попросили завести їх до американської командатури. Там вони попросили дати їм політичний азиль і заявили, що не хочуть жити під комуністичним режимом. У порозумінні з західньо - берлінським управлінням, їм признано азиль і відвезено у невідоме місце на Захід.

● **Під час совєтських маневрів**, що з початком жовтня відбувались у Східній Німеччині, „випадково" попали під обстріл совєтських вояків авта французьких та американських військових місій. Тільки чудом ніхто не був поцілений. ЗДА й Франція заявили проти таких „нещасливих випадків" гострий протест.

● **Бібліотека Об'єднаних Націй** дістала в даруику від американської делеґації мікрофільми всіх документів і листів Абрагама Линколна.

● **Орган Ватикану, „Оссерваторе Романо"** затаврував в окремій статті існуючу в ЗДА карно - судову процедуру, при якій можлива така річ, що засудженню одинадцять років тому на смерть злочинець Карл Чесисмен весь цей час перебуває в келії смерти, непевний своєї долі. Його засудили за викрадення та знасилування жінки, яка після того збожеволіла.

● **З Тибету втекли до Індії** протягом останніх двох тижнів ще кількасот осіб, щоб уникнути переслідувань від китайських комуністів.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$ 12.00	One year	$ 12.00
На пів року	6.25	Six months	6.25
На три місяці	3.25	Three months	3.25

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ДЕСЯТЬ МІСЯЦІВ ВЛАДИ КАСТРА

Якраз на новий, 1959 рік президент Куби, генерал Фульхенсіо Батіста, який прийшов був до влади революційним переворотом 10-го березня 1952 р., утік з краю, залишивши його переможним повстанцям. Їх вождь і символ — д-р Фідель Кастро став фактичним диктатором з формальним титулом прем'єра. Поліційна система влади Батісти, з протегуванням інтересів багатіїв, прихилила симпатії більшости семимільйонового населення Куби та демократичного закордону до нового режиму. Проте Фідель Кастро від перших же днів свого володіння почав заскакувати світ актами, які ті симпатії значно послабили.

Почалось від встановлення кривавих військових трибуналів, за засудами яких публічно розстріляно коло 450 прихильників Батісти. Поруч із кривавим терором, недобру прислугу робило замилування нових носіїв влади до революційної театральщини, підкреслено „революційного" зовнішнього вигляду, що його демонстрував сам Кастро під час відвідин у Вашингтоні. Але, очевидно, як це завжди буває з кожним державним переворотом, світ придивляється до позитивних доказів праці нової влади.

Фідель Кастро обіцяв був протягом своєї шестирічної партизанської боротьби, званої „Рухом 26-го липня", — що він будуватиме нові шляхи, нові школи та мешкальні доми і поділить землю багатіїв між безземельними й малоземельними кубинцями. Виходить, легше було обіцяти, ніж обітниці здійснити. Він знаціоналізував велику земельну власність, але переведення державою радикальної земельної реформи вимагає велетенських фондів. Те саме стосується всіх нових публічних робіт. Тим часом Батіста залишив державну скарбницю порожньою, а експорт найбільшого крайового продукту — цукру — впав внаслідок браку закордонної валюти для фінансування власного імпорту. Уряд Кастра обмежив імпорт, підніс податки і звернувся до народу із закликом стиснути пояса. Але психологічні та й господарські наслідки таких реформ у бідній країні — двосічні. Найгірше те, що первісна хвиля кривавого терору, вивласнення великої земельної посілости, погрожування власникам та революційна бомбастика відстращили закордонний капітал.

Це сталося ще й тому, що від самого початку приходу Фіделя Кастра до влади йому стали закидати, що він сприяє комунізмові. Солідаризуючись, мабуть, з цими закидами, зрікся в липні ц. р. президент д-р Мануель Уруція Ллео, а його наступником став ще слухняніший Кастрові д-р Освальдо Дортікас Торрадо. Сам Кастро рішуче перечить закидам щодо комунізму, кажучи, що комуністична небезпека на Кубі — це вивіска, якою прикривають себе реакціонери та претенденти до влади. Проте, закиди, що новий кубинський режим насичений комуністами, не вмовкають, а невдоволених серед кубинських патріотів стає щораз більше. Минулого тижня ці настрої проявились такими драстичними фактами, як зречення одного з найближчих співробітників Кастра, команданта одної кубинської провінції майора Губерта Матоса, який одверто закинув Кастрові, що його режим інфільтрований комуністами. Фідель Кастро звелів арештувати Матоса та 11-х старшин його штабу і оскаржив їх у „зраді". Та ось над столицею Куби, Гаваною, двічі появилися літаки, які „збомбардували" місто протирежимовими летючками. Водночас по місті промчались авта, з яких кинуто дві бомби і скорострільним вогнем посіяно паніку. Кастро зареагував на це закликом перевести одногодинний генеральний страйк „моральної підтримки уряду" і заповів озброєння селянства. Він підвищив у ранзі свого комунізуючого брата Разля, команданта збройних сил Куби і повів антиамериканську демагогію, обвинувачуючи Америки в тому, що вона потурає ворохобникам, які з американської землі переводять проти Куби налети. В офіційному комунікаті ЗДА стверджують, що дійсно кубинський втікач, кол. шеф летунства повстанців Кастра, Петро Діяз Лянц, „налітав" на Гавану, але при цьому зазначується, що дуже трудно контролювати 280 летовищ на Флориді, де зосереджена кубинська політична еміграція. Сам Фідель Кастро, мовляв, знає з свого революційного досвіду, як легко набувати в ЗДА й пачкувати з неї зброєю на Кубу...

Уряд ЗДА звернувся до Міжамериканської мирової комісії Організації американських держав, щоб вона дослідила ті летунські рейди кубинських емігрантів. Америка хоче мати добросусідські взаємини з маленькою Кубою, яка не розв'яже своїх внутрішніх трудноців дешевою пропагандою на комуністичний лад проти „американського імперіялізму".

ПІДСТУПНИЙ ВБИВНИК АМЕРИКАНЦІВ

Людина, яка вперше прибуває до цієї країни, завважує, що тут всі люди добре виглядають, і між ними є поважна кількість осіб, які, важать більше, ніж їм слід би було важити у відношенні до своєї висоти. Після довшого побуту в цій країні, де не вміють їсти юшки без хліба з маслом, легко ствердити, що чимало людей нездужають тут не від недоїдання, як це буває в старому краю, а від об'їдання чи навіть обжирання.

Читач уже може легко додуматися, що отим підступним „убивником американців" є не серцеві недуги та різного роду паралічі, які найбільше жертв вимагають кожного року, не є ним й жахлива недуга пістряка, проти якого ще немає ліків (поза операцією), а є оті 10, 20 чи 30 або й більше фунтів товщу, які носять на собі люди і які вкорочують їм життя на кілька або й кільканадцять років. Це дуже небезпечний убивник, якого ми самі плекаємо на собі, смакуючи пікантні страви та солодощі. Ось в результаті цих страв та солодощів ми й відзначаємо, що наша вага збільшилася на стільки й стільки фунтів, тиснення крови підвищилось, серце передчасно втомлюється, а печінка набрякла і т. п.

Цей вбивник дещо подібний до наркотиків, які справляють приємність їх споживання і навіть не зраджують відразу своїх шкідливих наслідків. Коли ж людина усвідомить, що причиною її недомагання є її завелика вага, то деколи буває вже навіть пізно братися до лікування. А тим часом об'єктивно переведена статистика стверджує, що пересічний американець важить на 20 фунтів більше, як мав би важити. Про це сказав голова Т-ва Статистиків Забезпеченевих фірм Едвард А. Лев у своєму звіті з чотирирічного дослідження впливу ваги на смерть.

На основі цього звіту забезпеченеві товариства виготовили, замість дотеперішньої таблиці із 1929 року, нову, яка визначає, скільки мають важити чоловіки й жінки в такому то й такому віці. Перед тим, як наводити деякі дані з тієї таблиці, подамо найголовніші висновки з того дослідження статистиків, які переглянули 5 мільйонів поліс різних забезпеченевих товариств відносно ваги й віку забезпечених і 4,000,000 поліс щодо їхнього тиснення крови.

Люди, що мають вагу більшу від нормальної, скорше вмирають в порівнянні з тими, які мають нормальну для їхньої висоти вагу. Також скорше вмирають люди, які мають тиснення крови більше від нормального, хоч давніше цієї справи недоцінювали.

Інші висновки цього звіту:

1) Найнижчий відсоток смертности спостерігається між особами (у віці 30-ох років), які мають занизьке тиснення крови, і між тими особами, які важать на 15 — 20 фунтів менше від пересічної ваги.

2) Особи, які мають занадто малу вагу, — на 40 фунтів нижчу від пересічної, деколи помирають скорше від тих, які важать забагато.

3) Жінки легше, як чоловіки, зносять надмірну вагу свого тіла і завелике тиснення крови.

4) Коли надміру товсті люди дбають про зменшення своєї ваги, то вони мають вигляди на довше життя.

5) Пересічна вага жінки з теперішньої ґенерації менша, як жінки з попередньої ґенерації, а чоловіка — більша. Смертність між жінками обнизилася в більшій мірі, як між чоловіками.

6) Але між особами у віці до 20-ох років відсоток смертности менший у тих, які мають вагу дещо вищу від нормальної.

7) Хоч між тими особами, які забагато важать і які мають зависоке тиснення крови, смертність висока, назагал смертність у ЗДА значно обнизилась внаслідок величезних успіхів медицини в поборюванні різного роду запалень та пошесних недуг.

Ми вже згадували, що чоловіки важать тепер більше, як 30 років тому. І так, чоловіки, що мають 5 стіп і 8 цалів висоти у віці 25-ох років, важать тепер пересічно на 4 фунти більше, — у віці 35 років — на 6 фунтів більше, у віці 45 років — на 5 фунтів більше і у віці 55 — 55 років на 3 фунти більше. Чоловіки такої висоти важать між 25 і 29 роками пересічно по 155 фунтів.

Чоловіки, що мають 6 стіп висоти, важать пересічно між 25-им і 29-им роками життя по 172 фунти. Їхня вага за 30 років зросла на 2 фунти у віці 25 років, на три, у віці 35 років і на 1 фунт у віці 45 і 55 років.

Лікарі стверджують, що жінки зменшили свою вагу у відношенні до своєї висоти і віку під впливом моди, що вимагає „стрункої лінії"*).

Жінка, що має висоту 5 стіп, важить пересічно у віці між 25 і 29 роками 113 фунтів, у віці між 30 і 39 — 120 фунтів, у віці між 40 і 49 — 127 фунтів, між 50 і 59 — 130 фунтів, а між 60 і 69 роками — 131 унт. Коли її висота становить 5 стіп і 4 цалі, то її вага у згаданих вище роках виносить 125, 132, 140, 144 і 145 фунтів. А при висоті 5 стіп і 8 цалів — 140, 146, 155, 160 і 161 фунт.

У звіті стверджується, що смертність чоловіків на 10 відсотків вища від пересічної, коли вони важать на 20 фунтів більше від норми, на 25 відсотків вища при вазі більшій на 25 фунтів і аж на 50-75 відсотків вища, коли вони важать на 50 фунтів більше від нормальної ваги. Вони вмирають переважно від цукриці, недуг печінки та сечового міхура і серцевих недуг. В осіб з високим тисненням крови, з великою вагою смертність більша, ніж при будь-якій із тих недуг.

Згаданий звіт, роблений для забезпеченевих товариств, яким залежить на тому, щоб забезпечені особи якнайдовше жили. Але і всі незабезпечені особи хочуть якнайдовше жити і тому повинні з тієї статистики зробити корисний для себе висновок. Коли людина важить стільки, скільки повинна нормально важити відповідно до свого віку і своєї висоти, то мусить цю вагу втримувати. Коли ж її вага завелика, — то за порадою лікаря — треба її зменшити. Не вільно самому вирішувати цієї справи.

*) Тут треба зазначити, що вагу і висоту обраховується тут в хатній одежі і у взутті.

УТРИВАЛЮВАННЯ КУЛЬТУ ОСОБИ ХРУЩОВА

У своїй звітній доповіді, виголошеній дня 25-го лютого 1956 р., на таємній сесії 20-го З'їзду Комуністичної партії Совєтського Союзу і присвяченій „культові особи" Сталіна та його наслідкам Нікіта Хрущов, тоді ж один із членів ще не зліквідованого „колективного керівництва" гримів на всі лади про шкідливість цього „культу особи", заявляючи, що „неприпустимим і чужим для духу марксизму-ленінізму вивищувати одну особу, перетворювати її в надлюдину, що має надприродні властивості", що „нібито все знає, все бачить, за всіх думає, може все зробити і є непомильна у своїй поведінці". Стверджуючи, що така віра в надлюдину, зокрема в Сталіна, плекалася „на протязі багатьох років", Хрущов у своїй доповіді дав перегляд того, як „поступово зростав культ особи Сталіна", який став джерелом цілого ряду надзвичайно серйозних і важких порушень партійних принципів, партійної демократії, революційної законности", і до яких злочинницьких наслідків цей культ особи Сталіна призвів.

Хрущов сьогодні не дуже похочує признаватися до виголошення цієї доповіді (під час пресової конференції в Клюбі Національної Преси у Вашингтоні він взагалі відмовився відповідати на питання в справі цієї доповіді і злочинів Сталіна, називаючи його провокацією), але ж думки викладені і факти виявлені в ній були повторені майже дослівно у відомій статті „Правди" за 28-го березня 1956, передрукованій на другий день усією совєтською пресою. Ці ж думки і це ж засудження культу особи лягли теж в основу відомої постанови Центрального Комітету КПСС з дня 30-го червня 1956 р., п. н. „Про поборювання культу особи і його наслідків", що займали повних дві сторінки великого газетного формату.

Згадана стаття була опублікована і названа постанова була винесена у висліді резолюції 20-го з'їзду комуністичної партії СС, в якій стверджувалося, що з'їзд вважає, що Центральний комітет цілком правильно виступив проти культу особи, поширення якого применшувало ролю партії і народніх мас, принижувало ролю колективного керівництва в партії і не рідко приводило до серйозних помилок і зривів у роботі".

У вище згаданих статті, постанові й інших енунціяціях партії виданих у зв'язку з культом особи, підкреслювалося, що „неправильні, чужі духові марксизму - ленінізму уявлення про людину, а саме про Й. В. Сталіна склалися і культивувалися" в Совєтському Союзі багато років і що цей культ був „глибоко чужий і антипатичний основоположникам марксизму - ленінізму — Марксові, Енґельсові і Ленінові".

Але ж минуло всього три роки з часу такого рішучого і категоричного засудження культу особи, що його дефініція „Правди" визначає, як „надмірне звеличання окремих людей, наділення їх надприродними рисами і якостями, перетворення їх мало не в чудотворців і схиляння перед ними", а вже Хрущов і його соратники та підхлібники починають знову встановляти усіма зусиллями те, що засуджували вчора. Зайнявши позицію Сталіна і ставши не тільки першим секретарем КПСС, але й головою совєтського уряду, Хрущов перейняв автоматично і прикметну московському духові традицію творення культу особи, тим разом уже навколо себе самого, Нікіти Хрущова. Про встановлення такого культу особи Хрущова свідчать його публічні виступи, його поїздки закордон, як і підлабузницьке, цілком забріхане реферування цих виступів і поїздок у совєтській пресі і пропаганді. Люди, що бачили і стежили за виступами Хрущова у ЗДА, під час його перебування тут у вересні ц. р., не можуть з дива вийти, читаючи попідмальовувані і пофальшовані звідомлення із цієї поїздки в офіційних органах совєтського уряду і компартії СС.

А втім доказом встановлювання й утривалювання цього культу є не тільки само звідомлювання про виступи Хрущова. Дуже характеристичним є теж і безупинне повторювання прізвища Хрущова усюди там, де треба і не треба, що було однією з характеристичних прикмет культу особи Сталіна. Вже тоді вираховували читачі совєтських газет, скільки разів в тій чи іншій статті або на одній сторінці чи в цілому числі даної газети було згадане прізвище Сталіна. Теж саме можна робити і сьогодні із прізвищем Хрущова, вираховуючи, скільки разів воно згадане в чкомусь звідомленні чи в числі газети. Тож, наприклад, у звідомленні з поїздки Хрущова до ЗДА, надрукованому в „Літературній Газеті" (органі правління Спілки Письменників України!) з дня 25-го вересня ц. р., п. н. „Америка вітає Хрущова", що нараховує 244 одношпальтові рядки, „Микита Сергійович Хрущов" чи просто „Микита Сергійович" згаданий 45 разів, значить майже в кожному п'ятому рядку статті. Таке ж саме достеменно відношення було і в трохи довшому репортажі із цієї поїздки, надрукованому в цій же „Літературній Газеті" в числі за 22 вересня ц. р. п. н. „Дружні, бажані зустрічі", в якій на 350 рядків статті Хрущов був згаданий 65 (шістдесят п'ять) разів, а його жінка Ніна П. Хрущова ще крім того три рази.

Черговою ознакою утривалювання культу особи Хрущова є все частіше прославлювання його в поетичних творах (не згадуючи статтейних панеґіриків), яке починає ставати вже таким же частим і звичайним, як було за Сталіна, де тяжко інколи було зустріти вірш без згадки про Йосифа Вісаріоновича. І знову ж не соромляться виписувати Хрущову підлабузницьких пеанів навіть видатніші підсовєтські українські поети із Максимом Рильським на чолі.

Так, наприклад, „Радянська Культура" з 1-го вересня ц. р. надрукувала вірша Степана Олійника п. н. „Наш вимпел — на Місяці" із „запевненням":

— „Мир! Нема дорожче [слова
Чути в місті, на селі...

(Закінчення на стор. 7-ій)

„АНАТОМІЯ МЕТРОПОЛІЇ"

Нещодавно на сторінках цього часопису була ширша згадка про дуже пекучу проблему Ню Йорку — як зарадити злочинності серед молоді цього міста - велетня. Ця проблема не лише ускладнює його адміністрацію, але набирає також ширшого, навіть міжнародного розголосу. Послідовно, робить погану прислугу для ЗДА за кордоном. Мовляв, найпередовіша країна світу не годна дати собі ради з переступами малолітніх — у найбагатшому своєму місті, де має свій осідок „світовий парлямент", Об'єднані Нації, куди напливає стільки народу з різних континентів в культурних, економічно - торговельних, туристичних і інших цілях.

Яка глибша причина такого стану цієї „метрополії світу"? Корінь лиха, зовсім незнаного хоч би десять років тому, це в першу чергу — зміна демографічного обличчя Ню Йорку. Процес, що відбувся зовсім недавно, майже на наших очах. Услід за зміною демографічного стану, почалося масове пересунення старої, автохтонної людности в ближчі й дальші передмістя. Тенденція останнього десятиріччя — шукати вигідного, спокійного життя на „лоні природи", далеко від гамору великого міста — найбільше позначилася в Ню Йорку. Цей процес триває й досі: що більше, він охопив також розмірно нових мешканців, повоєнних емігрантів, поміж ними й українців. На місце старих жителів Мангетену й Бронксу прийшла хвиля нових обивателів, інакшої барви лиця, інакшої культури та національних і побутових звичок. Саме цей раптовий приплив нових людей, ще не закліматизованих у цьому новітньому Вавилоні — і спричинив небувалу злочинність молоді. Саме цієї з найновішої етнічної верстви.

Жура про долю цієї, а також інших метрополій ЗДА привела до того, що американські соціологи стали шукати способів, щоб врятувати те, що ще можна врятувати. Звернено передусім увагу не на негайну допомогу, не на превентивні заходи, а розпочато куди глибші кроки в цьому напрямку. Стисло науковими методами й при допомозі визначних науковців, поважним вкладом грошей — ідуть глибокі студії над проблемою занепаду, в найкращому разі — зміни обличчя великих американських міст.

З початком жовтня ц. р. появилась 345-сторінкова студія „Анатомія метрополії", на яку гроші дали Фундації Рокефеллера й Форда. Це лише перший том широкозакроєної студії визначних американських економістів, а протягом року має появитися ще сім таких томів, виданих Гарвардським університетом. Перший том присвячено проблемі Ню Йорку, дальші частини твору — анатомії інших великих міст ЗДА. Майже сорок фахівців беруть участь у складенні цього 8-томового видання, що ляже в основу дальшого плянування в розбудові американських міст. Також допоможуть ці випуски, оперті на найновіших джерелах і статистиці, розв'язати гордіїв вузол, якому на ймення: стан і доля центральних кварталів великих міст, де відчувається процес зміни демографічного й господарсько-економічного укладу сил. Саме на тому підложжі й шириться злочинність серед молоді.

З першого тому „Анатомії Метрополії" довідуємося про такі справи: Чому периферії великих міст, в цьому випадку Ню Йорку, так нагло зростають? Які наслідки такого стану для Ню Йорку?

Ось деякі невеселі висновки з цього авторитетного видання: Мангетен стає це тим, що був раніше. Це — панорама мешкальних нетрів, дахів і дашків, де в убогості й тісноті живе його теперішнє населення... Віднова міста, будова цілого ряду мешкальних кварталів не розв'яже вповні цього питання, не вменшить утечі давніх його жителів — у передмістя. Але, незалежно від цього, Ню Йорк ще довший час буде бизнесовим та фінансовим осередком ЗДА.

Ця цікава публікація застановляється також над майбутнім станом і розвоєм велетенських окраїн Ню Йорку, в склад яких входять двадцять два повіти (кавнті), що творять ніби запілля цього майбутнього Ню Йорку. Їхня територія — це частини стейтів Ню Йорк, Ню Джерзи та Пенсилвенії. Скільки населення, який характер праці, які житлові обставини матимуть ті люди, для яких, теперішній Ню Йорк стане хіба місцем заробітків, культурних розваг, а також — місцем спогадів колишньої його слави та багатства.

Поява цього стисло наукового видання, гострого, як ніж в анатомічній лябораторії, викликала деяке схвилювання у тих, кого цікавить доля цього міста. Рецензенти „Анатомії Метрополії" кажуть, що призначена вона виключно для конструктивних цілей, а не для того, щоб викликати паніку або якусь контроверзію. Щоправда, її поява для деяких думаючих людей стала ніби ударом по голові („шок"). Американські рецензенти зазначують, що таким шоком стала ця публікація, вокрема для Бюорі Вредфорда, президента Асоціяції Окружного Плянування для міста Ню Йорку... Познайомившись із змістом публікації, він сказав: „Головне діло перед нами тепер — не гаяти часу!"

Подані тут думки напевно зацікавлять не одного нашого брата, який живе на території Ню Йорку. „Анатомія Метрополії" — це також аналіза й перспектива українського стану посідання на території Великого Ню Йорку.

Т. К.

ТИХО ГОЙДАЮТЬСЯ...

Тихо гойдаються хмари
Над голубим небокраєм,
І опадають ренети
В сизу прив'ялу траву.
Воском стерні зажовтілось
Ще не поране поле,
Сонячні дні дозрівання
Пісня землі прославля.

Є у тій пісні і море
З шумом ясного прибою,
Чайок сяючі крила,
Молодість наших дівчат.
Є у тій пісні кохання,
Сум невимовний розлуки,
І забуття поцілунку
І золоті солов'ї.

Тихо гойдаються хмари
Над голубим небокраєм,
І опадають ренети
В сизу прив'ялу траву,
А садівник в супокої
Згадує дні повесіння,
Цвіт яблуневий на вітах,
Перші травневі дощі...

А. М'ЯСТКІВСЬКИЙ

Іван Смолій

У ЗЕЛЕНОМУ ПІДГІР'Ї

(Повість)

(19)

— Ой, скажете, скажете. Хочете ви мене погубити. Нема в вас серця.

— О, так, Зіно, не бесідуйте, бо буду сердитий. Для декого не маю серця, а для декого руку би'м собі відтяв. Я є такий. Як не по-мойому, то ся варуйте, а як повім, то слова не зломлю.

— Як скажете, нібито я ходила до попа, висміють мене. Життя собі відберу.

— То не повім нікому.

— І нема що казати, Федоре. Я не ходила до попа.

— А чо' сте тут прийшли?

— Чого? Ах, Федоре!

Її близькість діяла запаморочливо. Ой, ніхто не знає, що Федьо думає. А він за тою панною зі школи вже рік дуріє. Аж йому сниться по ночах, аж місця собі не знаходить та щодня попід школу десять разів перейде та все у вікна позирає.

А тут вона в його руках, її голова на його грудях. Він чує, як тремтить вона вся з плачу. Він обтер би її сльози, та соромиться, бо його рука як кора, а її личко м'яке, як у дитини.

— Та чого ви так плачете? — питав він розгублено.

— Важко мені, Федоре. Сама я тут у ваших горах.

— Та не бануйте.

— Не хочу, а сумно. Таке різне доводиться переживати. Так мене чомусь тут не люблять. Там любили, а тут не люблять.

— А хто тут вас не любить?

Його руки пустили її зовсім.

— Як вам, Зіно, хтось робить збитки, то тільки мені повіджте. Тільки його життя буде. Ви мене не знаєте. Ба, та хто то вас напастує?

— Ніхто, Федоре.

— Та повіджте!

— Ніхто, ніхто.

Вона стала йти, бо страх вертався знову. Федьо здогнав її й поясновав:

— А я вас ввидів під клюбом. Стою за вуглом, а хтось іде. Я вас пізнав, бо я добре виджу вночі. Ви надійшли і цофнулися. А я за вами. Ба, та чого ви йшли в кооперативу?

— Нічого, Федоре.

— Зіно! — вхопив він її за руку, щоб затримати коло себе довше, щоб не розлучатися. — О, акурат ділять. Кожний собі бере та своїй жоні та дівкам. А я що? Мої мати старі, вже їм того не треба. А я візьму для вас.

— Ні-ні, Федоре! Я маю всього.

— А я візьму. Не встидайтеся, не встидайтеся. Я нікому не повім. Я зараз піду до них. Я вам то принесу.

Він недочекався її відповіді. Визволивши свою руку від нього, вона побігла. Та недовго: Бо й куди ж бігти? Її хода ставала щораз повільнішою. Перед нею в темряві бовваніла школа, і важко було подумати, що треба ввійти туди.

9

Довго стояв Федьо Череп на приходській луці перед школою. Уже скрипнули двері, але все затихло і в без того мовчазному шкільному будинку, а він все ще стояв непорушно, дивуючись сам собі.

Щось ділялося з ним. Наче то він і наче то вже не він, а хтось інший стоїть посеред села й споглядає. О, скільки звізд на небі!.. Такі ясні блистять. І що він якось тих звізд не видів перед тим. Тільки як був ще хлопцем, то видів. А потім уже ніколи не видів. Може й були собі, може й палахкотіли поночі, але то не був його інтерес. А нині знову дивиться на небо, як тоді, коли малим пастушком пас багацьку худобу на Маґурі. Як ночували з імінням. Земля була внизу під їх ногами, а небо так близько, а над головами звізди, як небесні іскри. Що то таке звізди? То іскри. Так розказував дід Онуфро, що сидів між ними, між пастухами. Колись-то люди не були такі дрібні, як тепер. Колись люди були великани... Як косили, а треба було косу погострити, то з гори на гору кремінь собі подавали... А як сідали ввечір на Маґурі вечерю варити, як розводили вогонь, то полум'я аж небо лизнуло... А іскри як ішли, як ішли вгору, то там і донині літають, і блимають, і дими з того вогнища хмарами напливають.

Вийде Зіна до нього ввечір. А він запитає її, що то таке звізда. То ся буде чудувати, що він таке хоче знати. Вона вчена, а він ні. Але то нич. Вона має вчену голову, а він сильні руки, то їм буде разом добре.

Федьо діткнув рукою щоки. Цього місця торкала її коса, тут чув її солодкий віддих, рух дівочих грудей.

Закурить. Ні, не закурить! Їдка махорка засмердить, і вже не буде пам'ятати, як пахло її волосся.

А вона там тепер, у тій старій буді, що вже підгниває. О, навіть не засвітила собі, як ввійшла. Як жебраки живуть. То давно жив собі учитель, як пан, і дітей вчив... Так все красно там мав поприбирано. А ті сидять при голих стінах, тільки образи понавішували. Ті люди не знають ладу. Так всюди. Порозтягають, порозкрадають, а кому не лишиться, той бідує. Вона з ними мусить жити, а видно, що інакша. Вбратися вміє, чіковна така і чиста. А хто її напастує? Певно ті дві. Нема їй там життя...

Федьо здивувався, як то він давніше не подумав. Та він її звідтам забере. Бігме забере. Він її порятує. Якби поженилися, зараз би її забрав. Але куди її поведе? У ту свою курну хату? Треба іншу хату. Знайде він вже хату. Поназносить хліба питльованого, білої муки цілий мішок, має і сало. І вбере її... Ба, та він обіцяв їй на суконку матерії, а ті вже там певно все поділили!

На цю думку Федьо аж затиснув кулаки. Стояв серед приходської луки, наїжений, готовий до скоку. Зорі блимали в високості, але він уже не бачив їх, уже забув, як малим хлоп'ям дивився на ті небесні іскри.

Ось клюб, кооператива. Ще світиться.

Він спробував відчинити двері. Зачинилися! Гримнув кулаком. Ще раз, аж загуло.

— А хто там? — почувся голос.

— Чого'сте ся заперли? — спитав Федьо погрозливо.

Міша впускав Федя, приговорюючи:

— А ми собі думали, що ти пішов додому. Глядаємо тебе на дворі, кличемо і нема.

— Я си ходив в одно місце, — обкинув Федьо оком крамницю, сувої матерій на прилавку, і сів собі на лаві.

Тепер закурить. Та ще міцної. Нехай ті собі ділять. Ба, та вони вже, видно, й поділили. О, по купках поскладано. Та купка скраю, то буде певно Міші... А та друга, то Орунова. Той на ґендель бере. О, вертиться коло того, як пес коло великої кістки. Ая. А то певно крамар собі відмірив. О, призирається і набік відсунув, аби не помішалося. І ще за лядою щось має. Певно Міша наказав сховати. А що ся лишило, то роздати, хай люди не кажуть, що нічого не дали.

ПРОТОКОЛ

З НАРАД РІЧНОГО ЗАСІДАННЯ ГОЛОВНОГО УРЯДУ У. Н. СОЮЗУ, ЯКЕ ВІДБУЛОСЯ В ДНЯХ 25-го ДО 29-го ТРАВНЯ 1959 РОКУ НА „СОЮЗІВЦІ" В КЕРГОНКСОН, Н. Й.

(2)

ЗВІТ ГОЛОВНОГО СЕКРЕТАРЯ ЯРОСЛАВА ПАДОХА

(Продовження)

УСПІХИ ЮВІЛЕЙНОЇ КАМПАНІЇ ЗА ПЕРШІ ЧОТИРИ МІСЯЦІ 1959 РОКУ

місяць	нові члени	прибуток	втрата
СІЧЕНЬ	288	—	39
ЛЮТИЙ	392	97	—
БЕРЕЗЕНЬ	468	205	—
КВІТЕНЬ	422	147	—
Разом:	1,570	449	39

Прибутки:	449
Втрати:	39
Чистий прибуток членів:	410

Прибутки і втрати членства УНСоюзу за перших чотири місяці 1959 року

	молодь	дорослі	разом
Стан 1 січня 1959 р.	23,231	49,506	72,737
Прибутки:			
Нові члени	715	855	1,570
Прийшли з пер. лист.	—	1	1
Зміни кляси	—	5	5
Перейшли з мол. в.	—	3	3
Разом:	715	864	1,579
Втрати:			
Суспензи	165	111	276
Відійшли з пер. лист.	5	—	5
Зміни кляси	1	—	1
Вибрали готівку	79	192	271
Випл. забез. (ЕМ)	42	84	126
Відійшли на випл. заб. (кляса Р)	1	218	219
Померли	9	212	221
Відійшли до дор. чл.	40	—	40
Різні	5	5	10
Разом:	347	822	1,169
Стан 30 квітня 1959	23,599	49,548	73,147
Чистий прибуток	368	42	410

Участь постійних організаторів у ювілейній кампанії

Місяць	Чл. присд. від.	Чл. присд. орган.	Разом
СІЧЕНЬ	224	62	288
ЛЮТИЙ	270	122	392
БЕРЕЗЕНЬ	289	169	468
КВІТЕНЬ	260	162	422
Разом членів	1,043	515	1,570
У відсотках	68%	32%	100%

Участь постійних організаторів у присднуванні членів за останні роки

Рік	Прийнято членів	Приєднано. організатори	%
1956	3,343	1,006	30
1957	4,343	1,104	25 ½
1958	3,727	995	27
1959 (4 місяці)	1,570	515	32

Передбачені втрати членів у 1959 році

Причина:	Число членів
1. Суспенза	800
2. Передчасне грошевлення грамот	800
3. Дозрілі грамоти (Кляси Е і Р)	1,200
4. Померлі члени	600
5. Різні	200
Разом:	3,600

Якщо від числа членів, яким ми замкнули 1958 рік, а саме від 72,735, відняти передбачену втрату в сумі 3,600 членів, тоді треба буде придбати в 1959 році 5,863 члени, отже кругло шість тисяч нових членів, щоб осягнути рівне число 75,000 членів — нашу ювілейну мету. Хтось скаже: неможливе завдання. Ми відповімо: багато всяких „неможливих" завдань виконав Батько-Союз за своїх 65 років. При спільнім зусиллі всіх відділових союзовців, в тім всіх членів Головного Уряду, він зможе виконати і це, ювілейне.

ПОСТІЙНІ ОРГАНІЗАТОРИ УНСОЮЗУ

В усіх наших кампаніях велику ролю грали й грають наші постійні організатори. Вгорі подана табеля показує їх велику ролю в останніх трьох роках, зокрема в чотирьох місяцях цього року. Кругло одну третину членів, здобутих в цім році, завдячуємо ми тим нашим, ще раз підкреслюю, на жаль, нечисленним організаторам.

Постійні організатори — поява в УНСоюзі не нова. Природа УНСоюзу, як братської організації, яка спирається головним чином на громадській, неоплачуваній праці своїх виборних урядовців, не сприяла підшукуванню й удержанню постійних союзових урядовців, що за заплату виконували б ту функцію, яку виконують асекураційні агенти, що професійно продають асекураційні поліси. Поза традиційними формами праці УНСоюзу стоїть ще й стейтове право, яке не дозволяє здобувати членів у братських організаціях так, як у бизнесових асекураційних організаціях. Та все ж життя вимагає певних конечних змін, які у нас, в ділянці приєднування нових членів, введено в формі т. зв. постійних організаторів. Така форма старається погодити вимоги нашого сильно скомерціялізованого часу з світлими, але не вповні вже практичними традиціями Батька-Союзу, спертими на колишніх умовах життя й праці.

Наші організатори — це такі самі патріотичні громадяни, віддані УНСоюзові, як наші відділові секретарі та інші активні союзові діячі. Вони тільки мають змогу більше часу присвячувати союзовій праці, за що одержують зворот своїх видатків, крім звичайної винагороди за приєднаних членів. Я твердо переконаний, що їм належиться не менше признання й вдячности, як усім іншим союзовцям, які своїм трудом і запалом помножують набутки УНСоюзу і не дозволяють їх гайнувати. Нехай ці слова мого звіту будуть для них нагородою за їх велику поміч в нашій праці, зокрема в останнім році.

(Продовження звіту Гол. Секретаря на стор. 4-ій)

ПЕРЕДОВІ ЗМАГУНИ ЗА РІСТ І РОЗВИТОК ТА КРАЩЕ МАЙБУТНЄ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ В АМЕРИЦІ І КАНАДІ

Портрети двадцятьох і одного найуспішніших учасників піврічної кампанії Українського Народного Союзу (від липня до грудня 1958 року) для відзначення 65-річчя „СВОБОДИ"

І. Оделінський Филаделфія

Б. Зорич Торонто

Т. Шпікула Шикаґо

С. Куропась Шикаґо

В. Колодій Трой

О. Костковський Віндзор

М. Семків Шикаґо

М. Дербуш Міннеаполіс

Крушельницький Дітройт

В. Попович Рочестер

В Квас Кергонксон

В. Никифорук Ню Йорк

В. Гавриляк Рочестер

В. Самофал Віллімеитик

В. Заприпок Ютика

М. Салдан Ню Йорк

П. Федик Дітройт

В. Рефт Елнквипна

В. Гафткович Гартфорд

д-р В. Палідвор Стемфорд

В. Цюпа Бруклин

Відзначаючи на цьому місці цих справді передових змагунів за дальший ріст і розвиток Українського Народного Союзу, а тим самим і всієї української спільноти в Америці і Канаді, не можна, для характеристики, не згадати, що є між ними однаково давні піонери українського життя в Америці і Канаді, як і уродженці цих вільних країн та „свіжа кров", що влилась в цю українську спільноту вже після другої світової війни. Не можна також не згадати, що всі вони є не тільки передовими працівниками УНСоюзу, але й передовими громадськими діячами, крім того, що кожний з них щоденною працею у своїй чи припадковій професії заробляє на „хліб насущний" для себе і своєї родини. Є між ними люди різних віровизнань, різних походжень та різних політичних поглядів, але всі вони об'єднані одною великою українською ідеєю та одинаковою рішучістю служити їй у нелегкій, але найбільш успішній і найтривкішій формі — через Український Народний Союз. Також і живуть вони в різних містах та стейтах Америки чи провінціях Канади, репрезентуючи на своїх місцях велику українську ідею та даючи приклад відданої праці для неї. Український Народний Союз, як і вся українська спільнота в Америці і Канаді мають всі причини на те, щоб пишатись такими своїми діячами та ставити їх за приклад, бо вони і їхня праця є одною з найпевніших ґарантій ще світлішого майбутнього цієї Української Заморської Твердині — Українського Народного Союзу та всієї нашої спільноти! („СВОБОДА", 30-го січня 1959 року.)

ЗВІТ ГОЛОВНОГО КАСИРА РОМАНА СЛОБОДЯНА

(ЗА ЧАС ВІД 1-го СІЧНЯ ДО 31-го ГРУДНЯ 1958 р.)

Пане Предсідннку, Пані і Панове Головні Урядовці УНСоюзу!

Наша організація є малою частиною цієї нашої великої країни та живе її життям. Це відноситься, зокрема, до тієї ділянки стану і розвитку Українського Народного Союзу, за яку я маю честь відповідати і звітувати. Всі ми знаємо, яку рішальну ролю грає у вільній системі вільне господарство. На нічім краще, як саме на господарстві можна відчути і зміряти пульс життя країни і нації. Нічим краще, як стрілкою на біржі та цифрами в економіці, можна міряти стан росту чи занепаду, безпеки чи небезпеки країни.

Не інакше мається справа і в нашій організації, одній малій частині великої американської цілости. Ви вже мали нагоду оглядати представлені графіком криві лінії, що вказували на рух членів і ріст майна в нашій організації. І коли в організаційному департаменті ця лінія часом заломлювалася і стрімко спадала на кілька, а то й кільканадцять тисяч членів, то це без сумніву не було добре, але дуже зле було б щойно тоді, якщо б почала спадати вниз та лінія, що означає наш фінансовий стан та яка, на щастя, йде тільки вгору від самого початку вже 65-річного існування нашої організації. Саме ця лінія є найкращим доказом здоров'я і сили нашої організації і вона заповідає їй ще світлішу майбутність.

Очевидно, що все це залежить головно від нас, яким віддано керму цієї нашої великої організації. Досі нам усім пощастило продовжувати цю лінію нашого майна тільки в одному напрямку, в напрямі росту. Це було навіть тоді, як лінія загального господарства країни в тяжких роках депресії спадала стрімко вниз. Тим більші можливості росту і розвитку майна нашої організації існують сьогодні, в час великих заробітків та загального добробуту і господарської рівноваги, що їх можна було досягнути завдяки мудрій господарці, головною ознакою якої є—збалянсований бюджет. Думаю, що це є також добра вказівка для господарки в нашій організації і тому добре було б, якщо б ми під цим кутом, під кутом збалянсованого бюджету, розглянули та обміркували довгі, але як же вимовні цифри цього касового звіту, що складається з двох головних частин: (1) із звіту англійською мовою, вимаганого асекураційними законами і властями З'єдинених Держав і Канади, та (2) із звіту українською мовою, в якому подано багато табель приходів і розходів та інвестицій і балянсових зіставлень. Відомо, що цифри — це факти, отже віддаймо голос фактам, бо вони найбільш переконливі і найкращі свідки. В цьому головний факт, що майно нашої організації з днем 31-го грудня 1958-го року виносило точно 21,593,197.83 долярів.

ANNUAL STATEMENT OF UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc. — 1958

ASSETS

*Bonds		$17,356,502.48
*Stocks		10,000.00
Mortgage loans on real estate		2,977,811.34
Properties occupied by the Society	$ 50,800.00	
Investment real estate	244,402.93	295,202.93
Certificate loans and liens		345,184.50
Cash and bank deposits		425,487.55
Cash and investment assets		$21,410,376.33
Premiums actually collected by subordinate lodges not yet remitted to Home Office		8,719.02
Life insurance premiums and annuity considerations deferred and uncollected		602.66
Interest and other investment income due and accrued		173,687.35
Total		$21,593,197.83

*Bonds—amortized or investment value.

*Stocks—Savings and Loan Association Book Value

LIABILITIES, SPECIAL RESERVES AND UNASSIGNED FUNDS

Aggregate reserve for life certificates and contracts		$15,483,219.00
Certificate and contract claims: Life		41,559.89
Apportioned for payment to Dec. 31, 1959	$138,000.00	138,000.00
Premiums and annuity considerations received in advance		286,571.54
Commissions to fieldworkers due or accrued	14,261.00	14,261.00
General expenses due or accrued		1,093.00
Taxes, licenses and fees due or accrued		718.41
Amounts withheld or retained by Society as agent or trustee		2,409.25
Mandatory Security Valuation Reserve		106,416.63
Unexpired Subscr. to Official Pubylcation		8,311.57
Amounts Held in Trust for Beneficiaries under age (Orphans Fund)		101,326.43
Total Liabilities		$16,183,886.72
Reserve for Contingencies	450,000.00	
Unassigned Funds	4,959,311.11	5,409,311.11
Total		$21,593,197.83

GENERAL EXPENSES

	Insurance: Life	Investment	Fraternal	Total
Rent	$ 7,500.00	$	$	$ 7,500.00
Salaries and wages	79,829.61	20,080.63	7,906.46	107,816.70
Insured benefit plans for employees	1,060.68			1,060.68
Legal fees and expenses		90.00		90.00
Medical examination fees	3,970.00			3,970.00
Expense of investigation and settlement of certificate claims	75.00			75.00
Traveling expenses	4,502.38	1,353.07	6,278.52	12,133.97
Advertising	944.43		314.81	1,259.24
Postage, express, telegraph and telephone	3,638.84	1,114.83	1,624.54	6,378.21
Printing and stationery	16,169.63		4,684.12	20,853.75
Cost or depreciation of furniture and equipment	1,850.82	662.70		2,513.52
Rental of equipment	6,438.00			6,438.00
Lodge supplies less $13.50 from sales			14.00	14.00
Books and periodicals			18.98	18.98
Bureau and association dues			508.88	508.88
Insurance, except on real estate	124.14			124.14
Collection and bank service charges	545.67	3,800.50		4,346.17
Sundry general expense (incl. donation $10,040.00)	2,098.21		10,040.00	12,138.21
Actuarial, auditing and statistical service fees	5,700.00			5,700.00
Field expense allowance	14,973.37			14,973.37
Field conferences other than local meetings	6,975.35			6,975.35
Official publication			102,600.00	102,600.00
Expense of Supreme Lodge Meetings	81,643.75		41,313.70	122,957.45
Athletics			455.38	455.38
Real estate expenses	5,388.54	150,416.40	13,104.58	168,909.52
Investment expenses not included elsewhere		63.00		63.00
General Expenses Paid	243,428.42	177,581.13	188,863.97	609,873.52
General expenses unpaid December 31, current year	1,093.00			1,093.00
General expenses unpaid December 31, previous year	1,298.00			1,298.00
General expenses incurred during year	243,223.42	177,581.13	188,863.97	609,668.52

TAXES, LICENSES AND FEES

	Insurance: Life	Investment	Fraternal	Total
Real estate taxes	$ 6,699.73	$ 3,788.24	$	$ 10,487.97
State insurance department licenses and fees	380.70			380.70
Provincial Insurance Department Fees	1,476.47			1,476.47
Other state taxes, incl. $1,387.69 Social Security	1,237.82	76,32	73.55	1,387.69
Federal taxes, incl. $2,430.04 Social Security	2,019.57	248.47	162.00	2,430.04
Taxes, Licenses and Fees Paid	11,814.29	4,113.03	235.55	16,162.87
Taxes, licenses and fees unpaid Dec. 31, current year	223.93	231.80	262.68	718.41
Taxes, licenses and fees incurred during year	421.89	26.01	25.07	472.97
Taxes, licenses and fees incurred during year	11,616.33	4,318.82	473.16	16,408.31

ASSETS

	Ledger Assets	Non-Ledger Assets	Assets Not Admitted	Net Admitted Assets
Bonds	$ 17,356,502.48	$	$	$ 17,356,502.48
Stocks	10,000.00			10,000.00
Mortgage loans on real estate: First liens	2,977,811.34			2,977,811.34
Real estate				
Properties occupied by the society	50,800.00			50,800.00
Investment real estate	244,402.93			244,402.93
Certificate loans and liens	345,184.50			345,184.50
Deposits in banks and trust companies	425,487.55			425,487.55
Other assets: Bills receivable		7,736.62	7,736.62	
Printing plant and equipment	10,543.79		10,543.79	
Premiums actually collected by subordinate lodges not yet remitted to Home Office		8,719.02		8,719.02
Life insurance premiums and annuity considerations deferred and uncollected on in force Dec. 31st of current year: New business (excluding $38.10 loading) $21.71. Renewal (excluding $242.41 loading) $580.95 — Total		602.66		602.66
Interest due and accrued		173,687.35		173,687.35
Totals	$ 21,420,732.59	$ 190,745.65	$ 18,280.41	$ 21,593,197.83

RECONCILIATION OF LEDGER ASSETS

Increases in Ledger Assets

Premiums on life certificates and annuity considerations		$2,047,849.33
Interest, dividends and real estate income		852,286.63
Amounts left with Society at interest (Orphans' Fund)		4,261.04
National Fund		469.00
Income from operation of Printing Plant		2,644.72
From sale or maturity of ledger assets		1,611.08
Total Increases in Ledger Assets		$2,909,121.80
Decreases in Ledger Assets		
Certificate and contract claims: Life	$613,681.30	$
Surrender values	122,872.92	
Refunds to members	133,842.28	
Total Paid Members and Beneficiaries		870,396.50
Amounts Disbursed from Orphans' Fund		2,751.73
Commissions to field workers:		
Lfe nsurance and annuities	148,701.01	148,701.01
General expenses and fraternal payments:		
Life insurance and annuities	243,428.42	
Investment	177,581.13	
Fraternal payments	188,863.97	609,873.52
Taxes, licenses and fees:		
Life insurance and annuities	11,814.29	
Investment	4,113.03	
Fraternal	235.55	16,162.87
Voluntary Payments to Indigent Members		42,238.00
From sale and maturity of ledger assets		1,572.67
By adjustment in book value of ledger assets		1,750.00
Total Decreases in Ledger Assets		$1,693,446.30

RECONCILIATION BETWEEN YEARS

Amount of ledger assets Dec. 31st of previous year	$20,205,057.09
Increase in ledger assets during the yefr	+ 1,215,675.50
Total—Ledger Assets Dec. 31st of Current Year	21,420,732.59

REFUNDS TO MEMBERS

Applied to pay renewal premiums	$ 2,615.85
Paid in cash	131,226.43
Total	$133,842.28
Provision for refunds payable in following calendar year	$138,000.00
Line 13 of previous year	135,000.00
Total Refunds to Members	$136,842.28

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.
Valuation Exhibit as of December 31, 1958.

TOTAL ADMITTED ASSETS	$21,595,197.83
Reserve for Life Certificates	15,483,219.00
Claims and accrued liabilities	700,667.72
TOTAL LIABILITES	$16,183,886.72
Margin of safety to Certificate-holders	5,409,311.11
TOTAL	$21,593,197.83

The ratio of admitted assets to total liabilities at December 31, 1958 was — 133.4 %

The ratio of actual deaths to the expected deaths according to the mortality tables for the year 1958 for the Mortuary Fund was — 62.2 %

The rate of interest earned on all funds during the year 1958 was — 3.27%

By: DAVID SILVERMAN
(Signed): WOLF, CORCORAN and LINDER (Actuaries)
DMYTRO HALYCHYN, Supreme President
ROMAN SLOBODIAN, Supreme Treasurer

(Продовження звіту головного касира на стор. 4-ій)

Звіт головного секретаря Ярослава Падоха

(Продовження зі стор. 3-ої)

Постійних організаторів маємо ми замало, хоч їх шукаємо. Небагато мали і в минулому році. На ділі було їх тільки чотири: наш головний контролер інж. Володимир Коссар, Микола Ткачук, Дмитро Білецький і найновіший — мґр. Іван Скочиляс. Інші працювали короткий час, і то не постійно. Щойно в 1959 році, внаслідок нової дуже інтенсивної кампанії за здобуття нових організаторів, повелося нам здобути декілька нових, але про них говоритимемо в звіті наступного року. Вони, а зокрема найбільш успішний з-поміж них секретар 345 Відділу в Міннеаполісі, Мінн., колишній гімназійний учитель Микола Дербуш, заступили втрату, якої ми зазнали з відходом на заслужений відпочинок нашого довголітнього й вельми успішного організатора Дмитра Білецького. Нехай свідомість добре виконаної служби для Батька-Союзу й водночас всієї нашої громади в цім краю, яку ми доцінюємо й про яку пам'ятаємо, упримнює йому його відпочинкові дні.

Жура за щораз більше кваліфікованих організаторів напевно ввійде в сталий репертуар завдань головного секретаря. Бо, як показує подана вище табеля, їх значення в останніх роках зросло й постійно буде й повинно зростати.

ОРГАНІЗАЦІЯ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

Багато уваги в 1958 році присвячено справі організації постійних Окружних Комітетів Відділів УНСоюзу. В основу тієї акції лягла свідомість, що ні Головний Екзекутивний Комітет, ні Головна Канцелярія не всилі удержувати постійного зв'язку з півтисячею Відділів організації, розкиненої по 28-ох стейтах ЗДА та 6-ох провінціях Канади. Окружні Комітети, яких заплянованo 32, були б посередниками поміж Централею УНСоюзу та Відділами в доручених їм ділянках союзової праці. Крім того, можна сподіватися, що такі постійні комітети та їх виборні проводи зуміють спільними силами краще повести місцеву працю та успішніше переводити загальні союзові акції, передусім для приєднання нових членів. В звітовому році повелося зорганізувати лише невелике число Окружних Комітетів, а саме у вісьмох округах. Ця важлива акція йде постійно вперед, і є надія, що закінчиться в цім році. В часі цього звіту маємо вже такі комітети в 13-ох округах, які об'єднують 255 Відділів. В Головній Канцелярії заведено окремі течки для цих округ та окрему картотеку для вже зорганізованих окружних комітетів.

Форми співпраці з Окружними Комітетами щойно розробляються. Чимало речей треба плянувати з централі, чимало принесе само життя. В кожному разі треба сподіватися, що цей організаційний експеримент виявиться успішним. Досі всі голоси в цій справі, зокрема голоси більшости членів Головного Уряду, були наскрізь позитивні. Постійний зв'язок з управами Окружних Комітетів шляхом листування та збірних обіжників допоміг нам уже поладнати цілий ряд труднощів всередині Відділів чи поміж двома або більшим числом Відділів. До плянів відносно цих комітетів належать постійні до них обіжники, періодичне відвідування округ, а в міру фінансових можливостей також наради представників округ. Хто знає, чи не криється тут майбутній надійний засіб активізації Відділів і всього союзового життя.

ПОЇЗДКИ

Важливим засобом удержування організаційного зв'язку поміж централею УНСоюзу та його Відділами були й є поїздки членів Екзекутиви та Головного Уряду до поодиноких округ і Відділів. Поза організаційно-репрезентативними поїздками, зокрема на союзові ювілеї Відділів, союзові дні тощо, є велика ділянка куди важливіших поїздок у чисто організаційних справах. В звітовому році я відбув 28 поїздок до наступних 17 місцевостей (поза Ню Йорком й Джерзі Ситі): Атлантик Ситі, Бруклин, Шикаго, Клівленд, Филаделфія, Фреквил, Ґлен Спей, Гемпстед, Керґонксон, Нюарк, Ню Гейвен, Перт Амбой, Стемфорд, Сиракюз, Виндзор, Виллиментик і Янґставн. Більшість з них були зв'язані з чисто організаційними цілями, як організація Окружних Комітетів, участь у загальних зборах цих комітетів, поладнання непорозумінь у Відділі, переведення зборів Відділу в цілі вибору працездатного уряду і т. п. 11 поїздок було організаційно - репрезентативних. Я переконаний, що чимраз трудніші умови поширення нашої організації вимагають посиленого вдержування безпосереднього зв'язку з округами та Відділами, і вже тепер наші скромні успіхи в організаційній праці частинно бодай завдячуємо тим прямим зв'язкам, бо, як писав дуже активний голова та організатор нашого столичного 15-го Відділу д-р Я. Ґелета, „часті зв'язки членів Екзекутиви УНСоюзу з членством та членами Управ Відділів є нині не тільки побажаними, але й конечними".

III. ІНФОРМАЦІЙНО - ПРОПАҐАНДИВНА ПРАЦЯ

З особливою приємністю звітую про цю ділянку праці. Мені здається, що при всій скромності, якої завжди вимагає речове звітування, та при всіх скромних успіхах нашої праці в минулому році, ми можемо бути вдоволені з праці в цій ділянці.

Смію твердити, що „Трибуна УНСоюзу" — це взір відповідальної, корисної, а водночас гарної, пропаґандивної публікації, яка робить велику службу всередині нашої установи, а водночас інформує широкі кола громадянства про наші досягнення організаційного та технічного порядку і про щирий традиційний дух братерської солідарности та національної жертвенности, який існує в УНСоюзі від ранніх років його існування. Широке коло співробітників цієї союзової газетки, цікавий зміст її статтей та ширина порушуваних в ній питань зробили з неї головний засіб нашого зв'язку поміж союзовими діячами та УНСоюзом і рідним громадянством. Дванадцять чисел „Трибуни", які появилися в минулому році і довели її до загального числа 55 — це велике досягнення інформаційної служби нашої установи. За це належить особливе признання Редакції „Свободи" та всім її співробіникам, у числі яких є більшість членів Головного Уряду. Використовуючи сторінки „Трибуни", я вміщував у ній статті на всі важливіші організаційні питання, а в окремій „Секретарській Трибуні" постійно давав відповіді і пояснення на найбільш актуальні питання.

Поза „Трибуною" появлялися статті про вартість життьового забезпечення, зокрема сперті на випадки з життя статті в серії „У всякого своя доля". Сподіваюся, що певну кількість цих статтей можна буде видати окремим виданням і поширити його серед широкого громадянства для пропаґанди ідеї забезпечення, яка прийнялася серед нашого громадянства ще дуже поверховно.

В минулому році появилися друком наші три перші ілюстровані пропаґандивні брошурки під назвами: „Українська заморська твердина", „Батько-Союз" та „Студійна грамота УНСоюзу". Дальші брошури та переклад цих брошур на англійську мову підготовляється.

В минулому році заведено звичай вміщувати на першій сторінці „Свободи" негайні повідомлення про смерть наших секретарів, голов та видатних членів Відділів УНСоюзу. При цьому ми виходили з заложення, що довголітні союзові діячі заслужили на таке відзначення серед широкої громади, не тільки союзової.

Підготовано до друку коротку історію УНСоюзу, яка, можна сподіватися, появиться друком ще в цім ювілейнім році і буде важливим інформаційно-пропаґандивним матеріялом у користь УНСоюзу. Автором її є ред. А. Драґан.

Підготовляємо також видання брошурки „УНСоюз в числах в 1958 р.", яка мала б бути започаткованням щорічного невеличкого статистичного річника УНСоюзу, призначеного для широких кругів громадянства.

Врешті я започаткував збирання матеріялів до основного підручника для відділових секретарів. Реалізація цього видання вимагає ще дуже багато праці і — чого так мало у нас — часу.

Закінчуючи цей звіт із здобутків і труднощів рекордового відділу УНСоюзу, слід згадати трудне положення, в якому опинились не лише українські братські організації, але майже всі подібні забезпеченеві організації в Америці. Вони всі переживають велику кризу. Вже самий факт, що за останніх тридцять років не засновано ні одної нової братської організації в ЗДА, тоді як асекураційні організації виникають сотками, як гриби по дощі, говорить сильним голосом про величину кризи братських організацій. На останнім загальноамериканськім конґресі братських організацій, який відбувся минулого року в Маямі на Флориді, присвячено цій справі окреме пленарне засідання. На ньому стверджено, що причина цієї кризи полягає у великій мірі в тому, що братські організації не стараються поборювати конкуренції асекураційних кампаній своїми власними засобами. Висловлено погляд, що братські організації, зберігаючи братські традиції, повинні сперти свою зовнішню діяльність на комерційних основах, здобуваючи компетентних, висококваліфікованих і енерґійних урядовців та організаторів. Створюючи для цих осіб умовини, які вони знаходять у бизнесових забезпеченевих кампаніях, братські організації мають вимагати від них такої самої успішної праці, як та, що її виконують урядовці забезпеченевих кампаній. Цей погляд не позбавлений актуальности і для нашої 65-річної братської установи. Але й тут, як звичайно, від встановлення діягнози до вилікування недомагань — шлях далекий.

Передаючи Вам, Пані і Панове — Члени Головного Уряду УНСоюзу, цей мій перший звіт у характері головного секретаря нашої великої установи, до того ще в її 65-ліття, не можу оборонитися від почуття несміливости, подібного до того, з яким я складав свій перший звіт, як головний радний. Тому повторюю своє тодішнє прохання: прийміть його так, як приймається кожний перший крок людини — з вирозумінням і вибачливістю.

А коли цей звіт у друкованім вигляді дійде до ширших союзових кругів, я бажав би собі, щоб у ньому знайшовся вислів мого глибокого й щирого признання для всіх моїх співробітників у союзовій праці, зокрема для тих усіх часто безіменних героїв союзової праці — наших відділових секретарів, без праці яких не було б не тільки успіхів, але й самого УНСоюзу. Складаю їм усім велике признання на руки приявного тут головного радного з Ровд Айленду, Івана Кокольського, який недавно закінчив повних 20 років своєї секретарської служби. Сподіваюся, що до цих моїх ґратуляцій для нього прилучиться ввесь наш союзовий загал.

І ще прохаю Вас, ВШ. Члени Головного Уряду, прилучитися до мого щирого привіту для неприявного тут мґра Івана Скочиляса, одного з наших найкращих організаторів, щоб враз зі мною побажати йому можливо скорого повороту до повного здоров'я та до дальшої відданої праці для Батька-Союзу.

Після звіту головного секретаря, головний предсідник покликав до звіту головного касира.

Звіт головного касира Романа Слободяна

(Продовження зі стор. 3-ої)

КАСОВИЙ ЗВІТ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ДОРОСЛИХ ЧЛЕНІВ І МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНТУ ЗА 1958 РІК.

ПРИХІД:

З місячних вкладок від членів	$2,046,298.83	$2,046,298.83
Відсотки від бондів	538,528.85	
Відсотки від стаків	400.00	
Відсотки від морґеджів	139,022.06	
Відсотки від членських позичок	12,443.59	
Відсотки з банків	246.90	
Відсотки від інвестицій на реальностях в Керґонксон, Н. Й.	3,000.00	
Чинш і інші приходи від реальности в Джерзі Ситі, Н. Дж.	15,692.36	
Заробок на сплачених бондах	1,374.17	
Надвишка при виміні канад. валюти	236.91	
Разом від інвестицій		710,944.84
Сирітські части	4,261.04	4,261.04
Приходи друкарні і книгарні	232,571.70	232,571.70
Приходи на реальностях в Керґонксон	151,204.64	151,204.64
Звороти позичок до народного фонду	469.00	
Пожертва на пам'ятник Т. Шевченка	10.00	
Платничі книжечки і відзнаки	13.50	
Разом звороти позичок, пожертва і платничі книжечки		492.50
Вплачення на покриття коштів при морґеджових інвестиціях	835.00	
Звороти асекураційної премії за помічні сили	335.56	
З переносу резерви з молод. департ. до департ. дорослих членів за тих членів, що платять інші фонди	45,834.00	
З переносу резерви за переписаних членів з молодечого департ.	1,737.00	
З переносу інших фондів за членів молодечого департаменту	395.85	
З переносу до спеціяльного фонду чотирьох (4%) відсотків з вкладок вплачених минулого 1957 р. до посмертних фондів	61,321.74	
З переносу резерви за суспендованих членів до адміністраційного фонду	12,707.50	
Зворот виплаченої нагороди відділовим секретарям за членів молод. департ.	27,657.03	
Зворот виплаченої нагороди предсідникам і касирам за членів мол. деп.	1,312.00	
Зворот виплаченої нагороди за нових членів молодечого департаменту	7,495.20	
Зворот виплаченої нагороди за спеціяльних організаторів	708.00	
З переносу федерального податку за помічні сили	16,508.86	
З переносу стейтового податку за помічні сили	566.79	
Уневажнені нагороди спеціяльним організаторам	804.00	
Уневажнені грошеві звороти, дивіденда і т. п.	196.60	
Зворот конвенційних коштів з конвенційного до адміністр. фонду	8,246.27	
Зворот за опікунчу обслугу над бондами молодечого департаменту	570.00	
Зворот за винайм машин (IBM) для зладження виказів мол. деп.	3,219.00	
Зворот за машини і прибори для зладження виказів мол. деп.	310.61	
Звороти за друки і праці ужиті для молодечого департаменту	503.00	
Разом переноси і звороти		191,264.01
ІНВЕСТИЦІЇ:		
Перенос інвестицій в бондах з мол. деп. до деп. дорослих членів	45,711.02	
Сплати морґеджів	207,327.58	
Сплати бондів	332,420.63	
Сплати членських позичок	38,130.34	
З переносу на підвищення інвестицій в бондах	2,754.93	
З переносу на обниження вартости інвестицій в бондах	10,236.06	
З переносу на обниження вартости інвестицій на реальности в Джерзі Ситі, Н. Дж. (власний дім)	1,750.00	
Разом з інвестицій		638,330.56
Прихід за час від 1. січня до 31. грудня 1958 року		$3,975,368.12

Найбільшою позицією в приходах є місячні вкладки від членів, а саме $2,046,298.83. На цю суму склалися такі позиції у різних фондах: посмертні фонди $1,559,938.22, адміністраційні фонди $402,624.91, на запомоговий фонд зібрано вкладками $44,659,04, на конвенційний фонд $27,911.90 і до фонду народного вплачено $11,164.76.

В порівнянні з попереднім 1957 роком, до посмертних фондів вплачено $24,413.08 більше в 1958 році і до адміністраційних фондів вплачено в 1958 році $18,262.92 більше, разом одержано суму $42,676.00 більше в тих двох фондах. В трьох інших фондах зібрано від членів менше місячними вкладками, а саме: до запомогового фонду зібрано в 1958 році $807.12 менше; до конвенційного фонду зібрано $504.45 менше і до народного фонду зібрано $201.78 менше в 1958 році. В 1958 році до посмертних і адміністраційних фондів зібрано $42,676.00 більше, а до трьох фондів, а саме: запомогового, конвенційного і народного разом зібрано $1,513.35 менше. Отже, дійсна надвишка, зібрана місячними вкладками, виносить $41,162.65.

Подаючи цей звіт, при вплатах вкладок від членів хочу звернути увагу, що число членів, що платять на інші фонди, постійно зменшується, тоді, як потреби, напр. запомоги в фонду запомогового і виплати з фонду народного, збільшуються. Для прикладу згадаю, що впродовж звітового року нашій організації, при її загальному рості в членах, все ж таки зменшилось на 840 таких членів, що платили на згадані фонди. Ця справа вимагає від головних урядовців і всього членства доложити більше старань для здобуття нових членів. Треба звернути увагу, що багато членів відходить з виплаченими грамотами в готівці (endowment), а також поважне число членів відходить із забезпеченням „платним по смерти, з вкладками впродовж 20 років."

Друга позиція в фінансовому звіті — це відсотки від бондів, сума яких у звітовому часі виносила $538,528.85. В порівнянні з 1957 роком, відсотки від бондів збільшились на суму $7,259.85. Дальше одержано відсотки від стаків $400.00 і відсотки від морґеджових інвестицій $139,022.06. В порівнянні з 1957 роком, вони збільшились на суму $53,775.39. В 1958 році одержано відсотки від членських позичок на суму $12,443.59: відсотки з банків $246.90, відсотки від інвестицій на реальностях в Керґонксон, Н.Й. $3,000.00, чинш і інші звороти від власного дому в Джерзі Ситі, Н.Дж, $15,692.36, зарібок на сплачених бондах $1,374.17 і надвишка при виміні канадійської валюти $236.91. Разом від інвестицій було приходу $710,944.84.

Третя частина приходів складається з таких позицій: сирітські частини, перенесені при виплатах посмертних запомог до сирітського фонду, виносили $4,261.04.

Дальше приходи друкарні і книгарні $232,571.70 і приходи на реальностях в Керґонксон, Н.Й. $151,204.64. Приходи друкарні і книгарні і приходи на реальностях в Керґонксон, Н.Й. є подані в окремому звіті.

Дальше подані звороти позичок до народного фонду $469.00; пожертви на пам'ятник Тараса Шевченка на Союзівці $10.00, і платничі книжечки і відзнаки $13.50: разом $492.50. Опісля слідкують різні звороти, а саме, сплачення на покриття коштів при морґеджових інвестиціях $835.00; звороти асекураційної премії за помічні сили $335.56; з переносу резерви з молодечого департаменту до департаменту дорослих членів сума $45,834.00. Цей перенос відноситься до тих членів молодечого департаменту, що платять також на інші фонди, це є фонд запомоговий, фонд народний і фонд конвенційний. Дальше з переносу резерви за переписаних членів з молодечого департаменту до департаменту дорослих членів $1,737.00; з переносу інших фондів за членів молодечого департаменту до департаменту дорослих членів $395.85; з переносу чотирьох (4%) відсотків з вкладок, вплачених до посмертних фондів в 1957 року — до спеціяльного фонду на забезпеку інвестицій, $61,321.74; з переносу резерви за суспендованих членів в 1957 р. з посмертного фонду до адміністраційного фонду $12,707.50. Дальше подані різні переноси з молодечого департаменту до департаменту дорослих членів, нагороди відділовим секретарям, нагороди відділовим предсідникам і касирам за нових членів, нагороди за нових членів, за членів молодечого департаменту, разом $68,097.36. Разом всі інші приходи і звороти та переноси інвестицій між фондами $191,264.01.

Наступна позиція відноситься до інвестицій, а це: сплати морґеджів, сплати бондів, сплати членських позичок, підвишки вартости інвестицій в бондах, з переносу на обниження вартости інвестицій в бондах, з переносу на обниження вартости інвестицій на реальности в Джерзі Ситі, Н.Дж., разом всі інвестиції виносять суму $638,330.56. Разом прихід за час від 1-го січня до 31-го грудня 1958 року виносить суму $3,975,368.12.

Порівняння приходів між роками 1958 і 1957 є такі: прихід за 1958 — $3,975,368.12, прихід в 1957 році був на суму $3,414,318.97, отже в 1958 році приходи збільшилися на суму $561,059.15.

РОЗХІД:

Виплати з посмертних фондів	$1,016,862.67	
Виплати з адміністраційних фондів	756,607.84	
Виплати з конвенційного фонду	123,430.51	
Виплати з фонду запомогового	42,318.51	
Виплати з фонду народного	14,734.12	
Виплати з фонду резервового	7.26	
Виплати з фонду сирітського	2,846.86	
Виплати з фонду забезпеки інвестицій	45,000.00	
Виплати з фонду Захисту - Сиротинця	122,309.22	
Разом		$2,124,116.99
ІНВЕСТИЦІЇ:		
Інвестовано в морґеджах	830,700.00	
Інвестовано в бондах	809,722.53	
Позички членам	74,109.44	
Інвестовано в реальностях Керґонксон, Н. Й.	42,240.63	
Разом інвестовано		1,756,772.60
Розхід за час від 1. січня до 31. грудня 1958 року		$3,880,889.59

ЗІСТАВЛЕННЯ ГОТІВКИ:

Готівка з кінцем 31. грудня 1957 р. осталася	$ 331,009.02
Прихід за час від 1. січня до 31. грудня 1958 р.	3,975,368.12
Разом	$4,306,377.14
Розхід за час від 1. січня до 31. грудня 1958 р.	3,880,889.59
Готівка з кінцем 31. грудня 1958 р. остається	$ 425,487.55

ВИПЛАТИ З ПОСМЕРТНИХ ФОНДІВ ДОРОСЛИХ ЧЛЕНІВ І МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНТУ ЗА 1958 РІК.

Виплати посмертних запомог	$ 434,002.04
Відійшли з виплаченим забезпеченням в готівці (ендавмент)	175,728.01
Виплати дивіденди	132,105.28
Грошеві звороти	122,872.92
Перенос 4% з вкладок вплачених до посмерт. фонду	61,321.74
Перенос резерви за членів мол. деп., що платять на фонди	47,571.00
Перенос резерви за суспендованих членів	12,707.50
Виплати на реальности в Джерзі Сити, Н. Дж.	12,088.27
Перенос на обниження вартости інвестицій в бондах	10,093.01
Виплати подвійного забезпечення (DI)	3,500.00
Перенос на обниження вартости реальности в Джерзі Ситі, Н. Дж.	1,750.00
Втрата на сплачених бондах	1,541.03
Відсотки на бондах	747.52
Заплата вкладок за дітей, яких родичі померли	451.25
Премія на додаткове забезпечення	186.50
Разом виплачено з посмертних фондів за 1958 рік	$1,016,666.07

Виплати посмертних запомог	$ 434,002.04
Відійшли з виплаченимзабезпеченням в готівці (ендавмент)	175,728.01
Виплати дивіденди	132,105.28
Грошеві звороти	122,872.92
Виплати подвійного забезпечення	3,500.00
Заплата вкладок за дітей, яких родичі померли	451.25
Премія на додаткове забезпечення	186.50
Виплачено членам	$ 868,846.00

Перенос 4% з вкладок вплачених до посмерт. фондів	$ 61,321.74
Перенос резерви з мол. деп. за членів, що платять на фонди	47,571.00
Перенос резерви за суспендованих членів до адміністраційного фонду	12,707.50
Виплати на реальності в Джерзі Ситі, Н. Дж.	12,088.27
Перенос на обниження вартости інвестицій в бондах	10,093.01
Перенос на обниження вартости інвест. на реальності	1,750.00
Втрата на сплачених бондах	1,541.03
Відсотки на закуплених бондах	747.52
Інші виплати і переноси	$ 147,820.07

ЗІСТАВЛЕННЯ:

Виплачено членам	$ 868,846.00
Інші виплати і переноси	147,820.07
Разом	$1,016,666.07

ВИПЛАТИ З АДМІНІСТРАЦІЙНОГО ФОНДУ ДОРОСЛИХ ЧЛЕНІВ І МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНТУ ЗА 1958 РІК.

Виплати друкарні і книгарні	$ 229,926.98
Нагорода відділовим секретарям	117,995.83
„Свобода" за орган і „Юкрейнієн Віклі"	102,600.00
Платня помічних сил	82,977.70
Платня Головного Уряду	23,200.00
Нагороди за нових членів	17,984.68
Кошти подорожі і репрезентації	16,688.73
Кошти подорожі організаторів	15,198.37
Нагороди організаторам за нових членів	9,714.50
Чинш за офіси у власному домі	7,500.00
Винайм машин для зладження місячних виказів і статистики (IBM)	6,438.00
Друк грамот і табель	5,929.75
Актюар за оцінку грамот і зладження нових табель	5,700.00
Видатки на пошту, експрес і т.п.	4,470.18
„Свобода" за праці і друки	4,182.43
Канцелярійні прибори	3,998.71
За опікунчу обслугу над бондами	3,800.50
Лікарі за нових членів	3,730.00
Нагороди відділовим предсідникам і касирам за нових членів	3,058.00
Машини і шафи для канцелярії У.Н.Союзу	2,518.52
Федеральний податок за помічні сили	2,217.59
Телефон	1,908.03
Кошти головної контролі У.Н.Союзу	1,670.93
Спеціяльна винагорода організаторам	1,639.00
Асекураційні департаменти стейтів і провінцій за дозволи	1,607.17
Направи і чищення машин	1,428.80
Стейтовий податок за помічні сили	1,387.69
Прибори для зладження виказів і статистики (IBM)	1,331.33
Оголошення	1,259.24
Забезпечення помічних сил (Group Insurance)	1,060.68
Фотографічні знімки членських аплікацій	591.60
Друк брошур про У.Н.Союз	550.00
Оплата за канадійські чеки	545.67
Вкладки до доброчинних організацій	508.88
Спортова акція	455.38
Оправа річників „Свободи"	317.84
Винайм залі на 65-літній Ювілей УНСоюзу	300.00
Кошти канадійського представництва	250.00
Головний лікар	240.00
Федеральний податок за помічні сили (Federal Unemployment Tax)	212.45
Забезпечення помічних сил (Workmen's Compensation)	124.14
Вода, рушники і інші дрібні видатки	106.75
Кошти правні: звичайні	90.00
Кошти правні при вирішенні виплат посмертних запомог	75.00
Кошти при морґеджових інвестиціях	63.00
Відзнаки для членів	27.50
Асекураційні журнали і видавництва	34.27
Обниження вартости інвестицій в бондах (decrease by adjustment)	14.91
Разом виплачено за час від 1. січня до 31. грудня 1958 року	$ 687,613.73

ВИПЛАТИ З НАРОДНОГО ФОНДУ:

Допомога добродійним і культурним організаціям та допомога студентству:

Український Конґресовий Комітет Америки	$ 2,500.00
Освітні Курси Українознавства на „Союзівці"	1,150.00
Злучений Український Американський Допомоговий Комітет (ЗУАДК)	1,000.00
Український Вільний Університет у Мюнхені	500.00
Український Католицький Семінар в Стемфорді, Конн.	500.00
Українська Православна Колеґія св. Андрія у Бавнд Вруку, Н. Дж.	500.00
Американський Червоний Хрест	250.00
Незалежна Асоціяція Дослідників Совєтської Теорії і Практики	250.00
Наукове Т-во ім. Т. Шевченка в Ню Йорку, Н. Й.	200.00
Наукове Т-во ім. Т. Шевченка в Сарсел у Франції	200.00
Комітет Українців Канади (КУК)	200.00
Українська Вільна Академія Наук в ЗДА	200.00
Осередок Української Культури й Освіти в Канаді	150.00
Сиротинець у Филаделфії, Па.	150.00
Український Пласт	150.00
Спілка Української Молоді (СУМА)	150.00
Українська Вільна Академія Наук в Канаді	150.00
Наукове Т-во ім. Т. Шевченка в Канаді	100.00
Фонд Українсько-Американських Ветеранів в ЗДА	100.00
Товариство Приятелів Капелі Бандуристів	100.00
Український Музичний Інститут в ЗДА	100.00
Організація Оборони Лемківщини	100.00
Дім Старців у Филаделфії, Па.	100.00
Фонд Зелена Буковина	100.00
Комісія Допомоги Українському Студентству (КОДУС)	100.00
Український Культурний Город в Клівленд, Огайо, на пам'ятник Лесі Українки	100.00
Українська Дівоча Академія у Факс Чейс, Па.	100.00
Українська Дівоча Академія у Слотсбурґу, Н. Й.	100.00
Культурний Фонд Ліґи Укр. Молоді в ЗДА і Канаді	100.00
Пластовий Дім в Клівленді, Огайо	100.00
Комісія Допомоги Українському Студентству	100.00
Спортова Централя Америки і Канади	100.00
Громадський Комітет у ЗДА	100.00
Централя Українських Студентів в Европі (ЦЕСУС)	50.00
Спілка Української Молоді в Клівленді, Огайо	50.00
Український Технічний Інститут в Ню Йорку, Н. Й.	50.00
Разом допомога добродійним і культурним організаціям і студентству	$10,050.00
На видання Укр. Енциклопедії англійською мовою	4,68412
Разом виплачено з народного фонду за час від 1. січня до 31. грудня 1958 року	$14,734.12

ВИПЛАТИ З ФОНДУ КОНВЕНЦІЙНОГО.

Кошти 24-ої звичайної Конвенції	$ 122,957.45

ЗІСТАВЛЕННЯ ФОНДУ ЗАХИСТУ СИРОТИНЦЯ.

Фонд Захисту Сиротинця з кінцем 31. грудня 1957 року остався	$ 5,309.94
Загальний прихід за час від 1. січня до 31. грудня 1958 року	151,204.64
Разом	$ 156,514.58
Загальний розхід за час від 1. січня до 31. грудня 1958 року	122,309.22
З кінцем 31. грудня 1958 року остається у фонді Захисту Сиротинця	$ 34,205.36

ЗІСТАВЛЕННЯ СПЕЦІЯЛЬНОГО ФОНДУ НА ЗАБЕЗПЕКУ ІНВЕСТИЦІЙ.

З кінцем 31. грудня 1957 року було в цім фонді	$ 131,112.34
За час від 1. січня до 31. грудня 1958 року прихід від інвестицій	2,015.00
В 1958 році перенесено з посмертних фондів 4% за колектовання вкладок	61,547.78
Разом	$ 194,675.12
Розхід за час від 1. січня до 31. грудня 1958 року	45,000.00
З кінцем 31. грудня 1958 року остається у спеціяльнім фонді	$ 149,675.12

ЗАГАЛЬНЕ ЗІСТАВЛЕННЯ МАЙНА ДОРОСЛИХ ЧЛЕНІВ І МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНТУ У.Н.СОЮЗУ ЗА 1958 Р.

Майно дорослих членів з кінцем 31. грудня 1958	$17,545,523.76
Майно Молод. Департ. з кінцем 31. грудня 1958 р.	3,875,208.83
Разом майно дорослих членів і молодечого департ.	$21,420,732.59

Табеля розходів поділена на чотири частини. Перша частина відноситься до виплат посмертних фондів, виплат запомог з фонду запомогового, виплат з фонду резервового і виплат з фонду сирітського. Разом виплачено $1,062,035.30. Виплати з адміністраційних фондів $756,607.84. Виплати з фонду народного $14,734.12. Виплати з фонду конвенційного $123,430.51; виплати з фонду спеціяльного $45,000.00 і виплати з фонду захисту-сиротинця $122,309.22, разом на суму $1,062,081.69. Дальше є подані інвестиції в морґеджах.

інвестиції в бондах, позички членам і інвестиції на реальностях в Кергонксон, Н.Й. все на суму $1,756,772.60. Разом розхід був на суму $3,880.889.59.

Найбільшою позицією в розходах в першій частині є виплати посмертних запомог на суму $434,002.04, які в порівнянні з попереднім (1957) роком є менші на суму $27,262.-65. Виплати ендавмент на суму $175,728.01, виплати дивіденди $132,105.28, грошеві звороти $122,872.92, виплати подвійного обезпечення на суму $3,500.00 і різні переноси резерви. В 1958 році виплачено членам $868,846.00. Інші виплати і переноси між фондами $147,820.07. Разом $1,016,666.07. В 1958 році виплачено з посмертних фондів $1,016,666.07, а в 1957 році виплачено всіх виплат разом на суму $965,150.59. В 1958 році виплачено $51,515.48 більше, ніж попереднього року.

Виплати з фонду народного подаю окремим звітом. На допомогу добродійним і культурним організаціям і допомогу студентству виплачено $10,650.00. На видання Української Енциклопедії англійською мовою $4,684.12, разом $14,734.12. На покриття цієї суми зібрано від членів вплатами $11,164.-76. В 1958 році виплачено $3,569.36 більше, ніж зібрано місячними вплатами до цього фонду.

Окремою табелею подані всі виплати адміністраційних фондів, разом на суму $687,613.73. В 1957 році виплачено з адміністраційних фондів $656,979.90. В 1958 році виплачено $30,633.83 більше, ніж в 1957 році. В загальному звіті в розходах виплат адміністраційних фондів є подана сума $756,-607.84, а в табелі поодиноких виплат є подано $687,613.73, різниця на суму $68,994.11. Ця сума є переносами різних виплат між фондами дорослих членів і членів молодечого департаменту.

В розходах за 1958 рік є подана сума $1,756,772.60. Це є інвестиції в морґеджах, бондах, позички членам і інвестиції на реальностях. Всі ці інвестиції є подані окремим звітом.

Майно УНСоюзу дорослих членів і молодечого департаменту, інвестовано так: в готівці $425,487.55 (1.98%), в морґеджах $2,977,811.34 (13.90%), в бондах $17,366,502.48 (81.08%), позички членам $345,184.50 (1.61%), в реальностях $295,202.93 (1.38%), друкарня $10,543.79 (0.05%). Разом $21,420,732.59

Які задовження супроти цього майна?

Посмертні і резервові фонди, що призначені на забезпеку виплат зобов'язань на членських грамотах, виносять суму $20,634,532.09, або у відсотках 96.32%. Всі інші фонди, як адміністраційний фонд — $187.533.54 (0.88%), конвенційний фонд — $3,049.71 (0.01%), запомоговий фонд — $284,201.83 (1,33%), народний фонд — $3,646,87 (0.02), сирітський фонд — $123,888.07 (0.58%), спеціяльний фонд на забезпеку інвестицій $149,675.12 (0.70%) і фонд захисту-сиротинця — $34,205.36 (0.16%). Всі інші фонди разом $786,-200.50, або 3.68%.

Приріст майна за 1958 рік виносить суму $1,215,675.50, або у відсотках 6%.

АКТИВИ НЕ ВТЯГНЕНІ ДО ЗАГАЛЬНОГО МАЄТКУ:

Відсотки від бондів платні в 1959 р.	$154,592.36	
Відсотки від морґеджів платні в 1959 р.	12,427.71	
Відсотки від чл. позичок платні в 1959 р.	6,667.28	
Разом відсотки від інвестицій		173,687.35
Залеглі місячні вкладки платні з кінцем 31. грудня 1958 р.	9,321.68	9,321.68
Разом майно дорослих членів і молодечого департаменту і не втягнені активи		$21,603,741.62

ОБНИЖЕННЯ АКТИВ.

Друкарня (вартість машин в друкарні У.Н.Союзу)		10,543.79
Загальне майно по відтягненні не признаних актив		$21,593,197.83
РЕЗЕРВА, якої вимагають асекураційні закони на забезпечення членських грамот		$15,483,219.00
Невиплачені посмертні запомоги, ендавмент і т.п.		41,559.89
Дивіденда для членів на 1959 рік		138,000.00
Вкладки вплачені згори		286,571.54
Невиплач. нагороди за нових членів платні в 1959		14,261.00
Невиплачені нагороди лікарям		1,093.00
Федеральні і стейтові податки за помічні сили		718.41
Запорука майбутніх податків на проданих реальностях		2,409.25
Резерва на забезпечення інвестицій в бондах		106,416.63
Передплата „Свободи" заплачена згори		8,311.57
Сирітський фонд (сирітські частини і платні відсотки)		101,326.43
Разом		$16,183,886.77
Спеціяльна резерва на забезпеку інвестицій і смертности	$ 450,000.00	
Надвишка резерви і інші фонди	4,959,311.11	
Разом надвишка резерви і інші фонди		5,409,311.11
Разом		$21,593,197.83

ОЦІНКА ГРАМОТ, З КІНЦЕМ 31. ГРУДНЯ 1958 РОКУ.

Признані активи	$21,593,197.83
Резерва, якої вимагають асекураційні закони на забезпеку грамот	$15,483,219.00
Невиплачені посмертні запомоги, ендавмент і всі інші виплати	700,667.72
Разом	$16,183,886.72
Надвишка резерви в усіх фондах	5,409,311.11
	$21,593,197.83
Оцінка грамот в обох департаментах разом	133.4 %
Смертність в обох департаментах	62.2 %
Відсотки від інвестицій в усіх фондах	3.27%

БАЛЯНС — ДЕПАРТАМЕНТ ДОРОСЛИХ ЧЛЕНІВ

Стан чинний:

Готівка	$ 361,056.67	2.06%
Морґеджі	2,076,869.81	11.84%
Бонди	14,495,064.08	82.61%
Позички членам	306,786.48	1.75%
Реальності	295,202.93	1.68%
Друкарня	10,543.79	0.06%
Разом	$17,545,523.76	100.00%

Стан довжний:

Посмертний фонд нових родів забезп.	$16,764,818.12	95.55%
Адміністраційний фонд	103,653.75	0.59%
Конвенційний фонд	3,049.71	0.02%
Запомоговий фонд	284,201.83	1.62%
Народний фонд	3,646.87	0.02%
Посмертний фонд старого роду забезпечен.	57,125.53	0.33%
Резервовий фонд	21,259.40	0.12%
Сирітський фонд	123,888.07	0.71%
Спеціяльний фонд на обезпеку інвестицій	149,675.12	0.85%
Фонд захисту-сиротинця	34,205.36	0.19%
Разом	$17,545,523.76	100.00%

БАЛЯНС — МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ

Стан чинний:

Готівка	$ 64,430.88	1.66%
Морґеджі	900,941.53	23.25%
Бонди	2,871,438.40	74.10%
Позички членам	38,398.02	0.99%
Разом	$3,875,208.83	100.00%

Стан довжний:

Посмертний фонд	$3,791,329.04	97.84%
Адміністраційний фонд	83,879.79	2.16%
Разом	$3,875,208.83	100.00%

БАЛЯНС — ДОРОСЛИХ ЧЛЕНІВ І МОЛОД. ДЕПАРТАМЕНТУ

Стан чинний:

Готівка	$ 425,487.55	1.98%
Морґеджі	2,977,811.34	13.90%
Бонди	17,366,502.48	81.08%
Позички членам	345,184.50	1,61%
Реальності	295,202.93	1.38%
Друкарня	10,543.79	0.05%
Разом	$21,420,732.59	100.00%

Стан довжний:

Посмертні фонди нових родів забезпеч.	$20,556,147.16	95.96%
Адміністраційні фонди	187,533.54	0.88%
Конвенційний фонд	3,049.71	0.01%
Запомоговий фонд	284,201.83	1,33%
Народний фонд	3,646.87	0.02%
Посмертний фонд старого роду забезп.	57,125.53	0.26%
Резервовий фонд	21,259.40	0.10%
Сирітський фонд	123,888.07	0.58%
Спеціяльний фонд на забезпеку інвестицій	149,675.12	0.70%
Фонд Захисту Сиротинця	34,205.36	0.16%
Разом	$21,420,732.59	100.00%
Посмертний фонд нових родів обезпечення, посмертний фонд старого роду забезпечення, фонд резервовий, фонд на забезпеку грамот і посмертний фонд молодечого департаменту	$20,634.532.09	96.32%
Всі інші фонди	786,200.50	3.68%
Разом	$21,420,732.59	100.00%

СОЮЗІВКА, оселя Українського Народного Союзу в Кетскильських горах біля містечка Кергонксон у стейті Ню Йорк, з кожним роком грає все більшу і важливішу ролю в житті і розвитку УНСоюзу. У звітовому часі, себто в 1958-му році на цій оселі був влаштований взірцевий дитячий табір, що ще тільки підкреслив виховний характер цієї оселі, який їй вже надали щорічні Курси Українознавства. На фото: діти в таборі на Союзівці під час обіду.

ЗІСТАВЛЕННЯ ФОНДІВ:

Посмертний фонд нових родів забепечення і посм. фонд мол. деп. збільшився	$ 1,282,575.76
Фонд запомоговий збільшився	10,811.44
Фонд резервовий збільшився	650.61
Фонд сирітський збільшився	4,908.46
Фонд забезпеки інвестицій збільшився	18,562.78
Фонд Захисту Сиротинця збільшився	28,895.42
Разом шість фондів збільшилося	$ 1,346,404.47
Фонд адміністраційний зменшився	$ 32,006.99
Фонд конвенційний зменшився	93,678.86
Фонд народний зменшився	2,963.72
Посмертний фонд старого роду забезпечення зменшився	2,079.40
Разом чотири фонди зменшилися	$ 130,728.97

ЗІСТАВЛЕННЯ:

Шість фондів збільшилися	$ 1,346,404.47	
Чотири фонди зменшилися	130,728.97	
В 1958 році збільшено фонди і майно У.Н.Союзу на суму	$ 1,215,675.50	6%

ЗІСТАВЛЕННЯ ВИПЛАТ ПОСМЕРТНИХ ЗАПОМОГ ДОРОСЛИХ ЧЛЕНІВ І МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНТУ ЗА 1958 РІК:

З кінцем 31 грудня 1957 року осталось невиплачених посмертних запомог	29	14,698.91
Від 1. січня до 31. грудня 1958 року померло	587	436,052.60
Разом	616	450,751.51
Шість членів по яких виплачено подвійне забезпечення (D. I.)		3,500.00
Разом	616	454,251.51
В 1958 р. виплачено посмертних запомог	586	437,953.29
Осталось	30	16,298.22
Відкинено одну виплату посмертної запомоги	1	1,000.00
Полагоджено компромісово	1	225.00
З кінцем 31 грудня 1958 р. остається невиплачених посмертних запомог	28	15,073.22
В 1958 році померло дорослих членів	575	434,041.35
В 1958 році померло дітей	12	2,011.25
Заплата вкладок за дітей, яких родичі померли		451.25
Премія на додаткове абезпечення		186.50
Разом	587	436,690.35

ВІДІЙШЛИ З ВИПЛАЧЕНИМ ОБЕЗПЕЧЕННЯМ В ГОТІВЦІ (ЕНДАВМЕНТ)

З кінцем 31. грудня 1957 року осталось невиплачених ендавмент	71	12,172.30
В 1958 році доспіли нові ендавмент	347	182,992.17
Разом	418	195,164.47
За час від 1. січня до 31. грудня 1958 року виплачено ендавмент	349	175,728.01
З кінцем 31. грудня 1958 р. остається невиплачених ендавмент	69	19,436.46

ВИПЛАТИ ЗАПОМОГ З ФОНДУ ЗАПОМОГОВОГО:

В 1958 році виплачено 1,282 запомог на суму $42,238.00

INCOME AND DISBURSEMENTS ON PROPERTY KERHONKSON, N. Y., JANUARY 1, TO DECEMBER 31, 1959:

INCOME:

Rooms and food	$102,810.66
Beer, soda and liquor	31,042.85
Gift Shop	12,140.29
Church collection	868.88
Miscellanoes	862.25
Telephone commission	113.41
Donation	5.00
Total income for 1958	$147,843.34

SUMMARY

Labor and material	$32,589.81
Water tank and swimming pool	29,294.24
Furniture and equipment	10,646.16
Tennis court and landscaping	4,365.25
Total for improvements	$76,895.46
Expended for Additions and Permanent Improvements during year	42,240.63
Balance	$34,654.83
Transfer from hotel profit	18,629.65
Balance to loss	$16,025.18
Disbursement for 1958	$206,109.15
Income for 1958	147,843.34
Balance	$ 58,265.81
Hotel Income	$147,843.34
Hotel Disbursements	129,213.69
Balance to profit	$ 18,629.65

Investments by Funds

Indigent Fund	$108,171.84
Contingent Fund	72,924.87
Administration Fund	63,306.22
Total	$244,402.93
Book value Dec. 31, 1957	$202,162.30
Additions and permanent Improvements 1958	42,240.63
Balance Dec. 31, 1958	$244,402.93

СИРІТСЬКИЙ ФОНД 31. ГРУДНЯ 1958

Ім'я і прізвище:	Відділ:	Сума:
Гнат Марія	40	$ 300.00
Мохнач Іван	7	41.67
Рапкий Василь	28	150.00
Савко Іван	23	100.00
Кравець Іван	182	397.26
Гатала Михайло	34	50.00
Ратковський Мик.	77	450.00
Левицький Иосиф	19	500.00
Врилевський Петро	301	250.00
Микитко Василь	330	300.00
Дзюбан Іван	239	200.00
Лазорек Кузьма	153	150.00
Чайка Дмитро	32	300.00
Кушнір Юрій	288	200.00
Міллер Іван	127	433.34
Гамера Анна	112	33.34
Кость Микола	182	50.00
Приходько Максим	170	400.00
Вишняк Михайло	213	500.00
Прокопенко Роз.	112	83.34
Горняк Григорій	27	300.00
Замос Марія	119	200.00
Їж Данько	379	150.00
Луцків Василь	143	175.00
Цілінський Віктор	81	50.00
Каратник Стефан	158	350.00
Кріль Стефан	218	200.00
Вринецька Марія	363	66.67
Ярошик Петро	175	66.67
Попович Роман	278	133.34
Марків Семко	194	133.34
Міщак Константин	105	500.00
Демкович Олекса	204	300.00
Лиляк Василь	204	150.00
Якик Иосиф	68	124.75
Букатчук Василь	42	447.00
Онищук Дмитро	160	222.52
Палюк Франка	37	57.76
Круковський Сергій	58	105.65
Еванкович Софія	* 1	30.00
Томан Іван	* 7	25.00
Сеньшин Петро	316	800.00
Малимін Андрій	98	252.00
Вовчак Микола	300	500.00
Ковальчук Микола	90	120.00
Савчак Андрій	104	377.08
Федишин Іван	421	342.09
Деркач Стефан	361	182.97
Яблонський Антін	117	592.16
Сосницький Ст.	21	500.00
Халацук Григорій	150	50.00
Сас Павло	276	158.82
Вілонус Василь	58	702.85
Глемба Дмитро	277	200.00
Депута Франко	81	490.00
Антошків Микола	396	307.55
Козак Семен	332	485.27
Гроховальський Ст.	321	681.92
Шлосар Стефан	217	604.82
Гема Іван	64	247.78
Тесля Іван	99	441.91
Вербіцький Мих.	9	596.92
Колодницький Теоф.	81	700.00
Войко Сень	213	170.40
Дунцяль Іван	56	230.50
Потопчук Лука	349	111.50
Сведа Михайло	221	200.00
Подоляк Гелина	39	200.00
Коваль Прокіп	301	72.08
Семенович Григ.	69	800.00
Вено Василь	364	85.57
Гурапчук Палання	326	250.00
Мохнюк Іван	324	10.25
Гавдида Микола	330	150.00
Шустикевич Гр.	270	300.00
Вончак Андрій	78	626.27
Леховіт Михайло	239	500.00
Уоцан Марія	369	700.00
Лусь Іван	220	259.71
Воргач Стефан	2	100.21
Йордан Олекса	277	185.12
Подольська Натал.	296	250.00
Мацькович Софія	216	74.81
Лукаш Данило	367	77.32
Заканич Гавриїл	194	200.00
Костів Иосафат	7	370.04
Овада Іван	98	200.00
Романчук Анаст.	106	250.00
Коник Роман	217	300.00
Ковалюк Луць	243	152.72
Ціпорчин Теодор	196	150.80
Харов Федь	281	133.34
Коник Петро	217	1000.00
Грицковян Марія	304	200.00
Плішка Гаврило	87	500.00
Чайка Василь	204	200.00
Гаврилик Микола	8	200.00
Фоґа Стефан	445	500.00
Лещак Стефан	142	262.22
Франків Стефан	75	68.75
Калакука Теодор	229	500.00
Варчак Михайло	73	449.00
Тиркала Іван	300	531.21
Ґреськів Михайло	194	500.00
Лесюк Григорій	338	300.00
Кобіта Андрій	80	117.11
Ковальчук Теодор	370	125.00
Вороха Дмитро	118	252.54
Кучкуда Юрій	221	500.00
Вала Антін	473	300.00
Міханько Самуїл	221	200.00
Кіндрат Іван	421	250.00
Малиса Стефан	69	225.90
Гереґа Микола	136	31.11
Велей Павло	432	500.00
Гунька Тома	91	906.09
Демян Федор	345	500.00
Вулоний Петро	364	190.00
Атаманець Василь	64	200.00
Гарматюк Антін	374	137.54
Топій Іван	102	700.00
Виблюк Василь	42	239.30
Левицька Меланя	25	200.00
Ґурняк Михайло	155	700.00
Соловчук Матвій	206	359.49
Марак Анна	169	252.26
Вульсак Юрій	43	200.00
Кирик Г. Анна	112	300.00
Ганяк Микола	132	700.00
Захарко Іван	213	500.00
Пахолок Андрій	39	53.51
Яворський Григ.	204	300.00
Косців Іван	217	700.00
Зощак Михайло	213	80.15
Ґребович Василь	2	71.63
Люта Анна	334	43.16
Скробач Василь	316	120.65
Медвідь Василь	179	602.75
Томашевський Ол.	465	200.00
Гринюк Петро	59	428.14
Водруґ Василь	94	66.67
Век Анна	63	100.00
Цюник Юлія	321	254.67
Липка Василь	241	458.68
Чедар Чалий	426	350.00
Каліш Іван	464	1582.58
Охотка Дмитро	192	300.00
Гук Юрій	270	238.40
Шумельда Стефан	446	500.00
Албрихт Конст.	206	200.00
Титар Володимир	385	2000.00
Жорняк Іван	70	200.00
Комоніцький Пав.	441	200.00
Гунзек Олекса	217	200.00
Власенко Максим	347	125.00
Рура Іван	207	200.00
Пелех Іван	473	590.50
Чемний Олекса	428	500.00
Павлишин Мик.	370	200.00
Граб Юрій	375	500.00
Муневич Антін	375	250.00
Сміт Геня	20	66.67
Вобенчик Василь	342	108.33
Вітошинський Вас.	220	250.00
Вадан Катерина	159	200.00
Гнатуш Теодор	122	250.00
Олексяк Осип	277	250.00
Голинський Юліян	372	200.00
Демченко Анна	432	250.00
Майстрів Ілля	147	599.60
Ґресько Михайло	91	246.77
Пилат Констант.	234	700.00
Дмитришин Олекс.	373	500.00
Козар Іван	351	271.68
Кухарський Іван	5	300.00
Шіляк Василь	323	250.00
Пилипчук Мих.	427	500.00
Войценко Микола	374	185.97
Радавез Теодор	441	500.00
Войтіхівський Ст.	432	370.00
Войтіхівський Ст.	432	500.00
Фусук Микола	392	550.00
Юрчишин Петро	427	500.00
Кузь Юрій	441	500.00
Грабар Яків	369	800.00
Попп Василь	379	1,000.00
Дихтяр Галина	170	500.00
Павлюс Михайло	219	400.00
Шиян Марко	221	500.00
Наґадзина Павло	193	1,000.00
Коник Степан	381	66.68
Валеґа Марія	290	500.00
Швець Василь	243	250.00
Свет Петро	9	500.00
Винарчик Михайло	335	250.00
Козушко Михайло	106	250.00
Ковальчук Петро	379	100.00
Домітришин Дмит.	327	300.00
Грібович Марія	2	83.34
Пайташ Іван	461	300.00
Павлів Остап	46	250.00
Дружінська Марія	161	500.00
Тинів Іван	375	350.00
Козмовський Іван	29	500.00
Плекан Микола	436	1,000.00
Дух Анастазія	437	250.00
Шупка Марія	272	250.00
Тиньо Іван	242	1,000.00
Дрваль Анна	170	234.00
Спожарський Мих.	42	300.00
Калина Василь	23	500.00
Луцьків Семен	287	300.00
Лещук Иосиф	432	375.00
Кордонова Анна	420	333.34
Кулич Иосиф	143	500.00
Вугай Стефан	94	500.00
Шемердяк Володис.	222	500.00
Лісний Микола	349	150.00
Язвинський Мих.	29	375.00
Чорній Григорій	57	250.00
Кравець Ігнатій	166	333.34
Медвідь Іван	61	500.00
Вурббела Иосиф	370	350.00
Козяк Павлина	134	1,000.00
Повзун Стефан	460	500.00
Вовк Василь	427	500.00
Лопухович С. свщ.	367	300.00
Плішка Ева	11	38.46
Самуляк Андрій	370	259.12
Постолюк Лідія	25	250.00
Косович Андрій	106	750.00
Косович Андрій	106	500.00
Булило Михайло	221	750.00
Грабовський Ст.	143	500.00
Михайлишин Іван	469	500.00
Микулин Стефан	458	375.00
Разом		$ 81,107.78
Відсотки		42,780.29
Сирітський фонд з кінцем 31. грудня 1958 р. остається		$123,888.07

В сирітськім фонді є депозитовані всі гроші з посмертного фонду, що належаться як бенефіти для дітей і осіб правно некомпетентних до відібрання тих же, але які впродовж трьох чої виплати не настановили, занедбали настановити, або не хотіли настановити опікунів до відібрання бенефітів, до яких вони управнені.

Посмертну запомогу з сирітського фонду виплачується спадкоємцеві повнолітньому, котрий докаже метрикою уродження, або іншим правним документом, свій повний вік. Всі повнолітні спадкоємці повинні полагоджувати свої справи за посередництвом відділів У. Н. Союзу.

Для всіх спадкоємців, що мешкають у Злучених Державах і Канаді, організація виплачує 2% на рік.

Зіркою (*) означені відділи, це є відділи Згоди Братств.

Так представляються — в „мові цифер" — фінанси Українського Народного Союзу та господарка ними у звітовому 1958-му році. Кожна з цих цифер справді говорить своєю мовою і кожна з них є наче одним ударом серця в житті нашої організації та в житті нашої спільноти. Закінчуючи цей звіт, я хотів би ще повторити одну відому правду: фінанси нашої організації — це майно її членів. Ми, яких покликано, щоб цим майном господарювали, маємо — крім береження та збільшування цього майна — основне завдання дбати, щоб це майно було на послугах його єдиних власників, членів нашої організації. Цим диктується і наша господарка цим майном, підкреслено виявлена в звітовому часі. Маю на думці постійно збільшувану суму в позиції гіпотечних позичок, характеристикою для яких може послужити факт, що в звітовому часі ми не відмовили гіпотечної позички ані одному членові УНСоюзу, якщо ця позичка відповідала вимогам статуту нашої організації та державних законів, а на всі 53 уділені в тому році гіпотеки-морґеджі було ні більше ні менше, як 50 членів нашої організації, що з тих позичок скористали. Це черговий доказ, що наша організація є справді народна і для народу.

Український Народний Союз має за собою 65 літ праці, а у звітовому часі перейшов майном суму двадцять два мільйони долярів. Ці, що були і є у проводі цієї організації, старалися і дбали, щоби ця організація точно, солідно і як найкраще сповняла ці обов'язки, які є приписані статутом організації та в рямках законів ЗДА і Канади. Є наша лемківська пословиця: „старайся на сто років, а смерти сподійся кожної хвилини." Ми старалися придбати відповідну резерву та були тими ґаздами, що старе зерно у шпіхлірі присипали новим. Сьогодні УНСоюз є одною з найкраще загосподарованих запомогових організацій в цій країні.

ПОШАНУВАННЯ ПАМ'ЯТІ ДЖ. Ф. ДОЛЛЕСА

Після закінчення звіту головного касира, головний предсідник Д. Галичин повідомив приявних про смерть великого державного мужа ЗДА, державного секретаря Джана Фостера Доллеса і закликав їх пошанувати його пам'ять. На внесення д-ра В. Ґалана, піддержане головн. радною А. Чопик, схвалено вислати кондоленційні телеграми з приводу цієї втрати до президента Айзенгавера та дружини Покійного. В телеграмі до Президента сказано: „Головний Уряд Українського Народного Союзу, братсько-допомогової організації, що об'єднує понад 76,000 громадян українського роду, зібравшись на своєму річному засіданні, висловлює найглибший жаль з приводу смерти одного з найбільших американців та великого чемпіона волі для всіх, колишнього державного секретаря Джана Фостера Доллеса. Його смерть відчують, як незаступну втрату не тільки американці і всі вільні нації, але головно всі ті народи, що перебувають в московській неволі, в тому й 42-мільйоновий український нарід, для якого Джан Фостер Доллес був ясним смолоскипом волі, символом невтомного змагання до неї та незламною надією на неї".

Після цього головний предсідник Д. Галичин подав до відома, що після вечері відбудеться неформальне засідання Головного Екзекутивного Комітету враз із Головною Контрольною Комісією для застанови над деякими справами, яких не було змоги обговорити після останньої контролі, переведеної Контрольною Комісією, і о год. 6 вечора перервав наради до наступного дня, вівтірка 25-го травня, до 9-ої години ранку.

ДРУГИЙ ДЕНЬ НАРАД

ВІВТОРОК, 26-го ТРАВНЯ 1959 р.

Точно о год. 9-ій ранку головний предсідник Д. Галичин відкрив другу сесію річного засідання й покликав до звіту Головну Контрольну Комісію.

ЗВІТ ГОЛОВНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ КОМІСІЇ УНСОЮЗУ

ЗА ЧАС ВІД 1-го СІЧНЯ 1958 р. ДО 31-го ГРУДНЯ 1958 р.

За Головну Контрольну Комісію звітує її предсідник д-р Володимир Ґалан.

Хвальний Уряде!

Головна Контрольна Комісія, обрана на 24-ій Конвенції УНСоюзу, що відбулась в днях 24-31 травня 1958 року в Клівленді, відбула своє перше засідання в канцелярії УНСоюзу в Джерзі Сиտі, Ню Джерзі, дня 18 травня 1959 року і на цьому засіданні уконституувалась так:

Голова — д-р Володимир Ґалан, заступник голови — інж. Володимир Коссар, секретар — інж. Степан Куропась, члени — Петро Пуцило і Петро Кучма.

Члени Головної Контрольної Комісії УНСоюзу розділили між собою працю контролі. Після перегляду всіх книг і звітів, після переведення пробних оглядин реальностей, Головна Контрольна Комісія предкладає хвальному Урядові УН-Союзі такі звіти:

1. Звіт з контролі діяльности головного рекордового секретаря за час від 1-го січня 1958 року до 31-го грудня 1958 року.

2. Звіт з переведеної контролі діяльности головного касира УНСоюзу за час від 1-го січня 1958 року до 31-го

(Цей звіт Головної Контрольної Комісії УНС був проголошений у „Свободі" ч. 167 з 29-го серпня 1959 р.)

До свого звіту Головна Контрольна Комісія додала такі заввагн:

DISBURSEMENTS:

	TOTAL	Labor & Material	Water tank Swimming pool	Furniture & Equip.	Tennis Court Land-scaping	Hotel Bussiness
Labor and material	$ 23,044.37	$23,044.37				
Hardware	357.77	357.77				
Electric instalation	1,779.30	1,779.30				
Plumbing	5,507.02	5,507.02				
Painting	1,901.35	1,901.35				
Water tank	18,405.00		$18,405.00			
Swimming pool	10,889.24		10,889.24			
Furniture and equip.	10,646.16			$10,646.16		
Tennis court	4,365.25				$4,365.25	
Supt. wages	4,062.50					$ 4,062.50
Repairs	1,681.61					1,681.61
Tax on property	3,788.24					3,788.24
Insurance	6,774.67					6,774.67
Electric	2,570.83					2,570.83
Gas	1,146.07					1,146.07
Fuel	4,501.19					4,501.19
Food	35,515.17					35,515.17
Wages of employ.	25,141.62					25,141.62
Trav. exp. employees	2,199.50					2,199.50
Federal & Sta. tax	2,208.55					2,208.55
Refund of rent	487.61					487.61
Refund church coll.	868.88					868.88
Hotel misc. exp.	3,629.22					3,629.22
Linen and laundry	3,429.53					3,429.53
Telephone	899.39					899.39
Postage stat.	530.71					530.71
Entert. church serv.	3,291.84					3,291.84
Liquor	5,257.68					5,257.68
Beer and soda	4,678.41					4,678.41
Bar supply	47.27					47.27
License and Legal	814.92					814.92
Gift shop	10,461.20					10,461.20
Maintenance	2,069.84					2,069.84
First aid	157.24					157.24
Interest on invest.	3,000.00					3,000.00
Total	$206,109.15	$32,589.81	$29,294.24	$10,646.16	$4,365.25	$129,213.69

Головна Контрольна Комісія УНСоюзу під час контрольної праці вГоловній Канцелярії УНСоюзу в Джерзі Сіті в травні 1959-го року. Від ліва сидять: дир. Петро Пуцило, інж. Володимир Коссар, д-р Володимир Галан, інж. Степан Куропась і п. Петро Кучма.

ЗАВВАГИ:

В додатку до рахункових звітів, які вповні покриваються з друкованими звітами головних урядовців УНС, Головна Контрольна Комісія вважає потрібним подати такі вияснення і зауваження:

а. Приміщення УНС

Справа нового приміщення для УНС є надалі одною із найважливіших проблем УНС. Ця справа повинна знайти розв'язку під час нарад Головного Уряду УНС. Головна Контрольна Комісія впевнена, що Екзекутива УНС подасть на нарадах свої пропозиції розв'язки цієї важливої проблеми.

б. Членство

До звіту головного секретаря Головна Контрольна Комісія завважує, що конвенційний рік 1958 закінчився добре, але він міг бути ще кращий. Зменшилось число старших членів, в порівнянні з 1957 роком збільшилось число суспендованих членів, як і збільшився відхід членів на так званий „кеш сеpавндер". Досі майже не використано можливостей підвищити забезпечення поліси на вищі суми, а більшість нововписаних членів — це далі власники 500-долярових поліс. Молодечий департамент врятував загальне число членів.

В кампанії за новими членами організатори стоять нарівні з звичайними членами, які приєднують нових членів, а цей стан, на думку Головної Контрольної Комісії, не причиняється до успіхів загальної кампанії.

в. Інвестиції

1. Бонди є під добрим наглядом та й у звітовому році загальний прихід з інвестицій (бонди і мортгеджі) виніс 3.27 відсотка.

2. Мортгеджів в 1958 році уділено 53, а саме 50 мортгеджів членам УНС і 3 не-членам. Цю мортгеджову господарку треба продовжувати. Головна Контрольна Комісія завважила, що деякі мортгеджі залягають платностями чи то у сплаченні відсотків, чи податків, чи теж і самого капіталу. Треба конечно зробити всі заходи, щоб усі ці залеглості були вирівняні, як також щоб були відновлені мортгеджові контракти.

г. Союзівка

Головна Контрольна Комісія стверджує, що дотепер вложено в Союзівку суму (бук валю) 244.402.73 дол. Було б вказаним обговорити дальший плян інвестицій на цій реальності. Треба з вдоволенням ствердити, що курси українознавства на Союзівці втішаються все більшою фреквенцією нашої молоді. Зразково вивінуваний на Союзівці дитячий табір буде служити виховним цілям нашого молодого членства.

ґ. Канада

Це великий резервуар нового членства для УНС, і йому треба присвятити головну і негайну увагу.

д. Пенсійний фонд

Це пекуча проблема для працівників УНС і „Свободи", і цій справі треба присвятити негайну увагу і знайти певну розв'язку.

е. Видавництво „Свобода"

„Свобода", „Юкрейнієн Віклі", „Веселка" — це культурні скарби української американської громади — носії правди про Україну. За існування них скарбів вдячність належить всьому УНС, а за працю для цих культурних надбань належить признання головному редакторові „Свободи" Антонові Драганові як теж і всім співредакторам „Свободи", „Юкрейнієн Віклі", „Веселки", всім працівникам адміністрації і друкарні.

З другого боку Головна Контрольна Комісія завважує, що наше видавництво фінансово недомагає, і треба глибоко застановитись, як, з одного боку, вийти із кризи, а з другого ще більше розбудувати і поширити наші видання. Головна Контрольна Комісія не отримала за ввесь рік ні одної скарги чи зажалення від Відділів чи від окремих членів, і це доказує, що життя нашої союзової родини оперте на здорових основах, та й провід нашого Союзу у вмілих, досвідчених руках. З радістю і гордістю треба ствердити, що члени УНС, так головні урядовці, як і працівники та урядовці Відділів, ведуть провід у нашому громадському житті. Моральна і матеріяльна підтримка УНС різним громадським починанням дає змогу УНСоюзові мати своє заступництво в усіх наших установах. Головна Контрольна Комісія вважає, що членство УНС — це не лише велика матеріяльна позиція у виді забезпечення членів, але й велика позиція у нашому громадському житті. Члени УНС розуміють свої громадські завдання й обов'язки, і тому їх вартість ще більша.

Головна Контрольна Комісія, взявши до уваги, що діловодство і майно УНСоюзу в найкращому порядку, ставить внесення прийняти до відома й схвалити всі звіти всіх членів Екзекутивного Комітету Українського Народного Союзу.

д-р Володимир Галан — гол., **інж. Степан Куропась** — секр. **інж. Володимир Коссар** — заступник голови, **Петро Кучма** і **Петро Пуцило** — члени Головної Контрольної Комісії УНС.

ЗВІТИ ЧЛЕНІВ ГОЛОВНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ КОМІСІЇ

Після звіту Головної Контрольної Комісії головний предсідник Д. Галичин покликав до складання особистих звітів поодиноких головних контролерів і головних радних в такій черзі:

Звіт головного контролера д-ра В. Галана

Рік 1958, за який доводиться звітувати, був надзвичайно різноманітний, а головно важливий двома великими подіями: 24-ою Конвенцією Українського Народного Союзу, що робила підсумки чотирьох років праці цієї нашої братської організації, і Шостими Загальними Зборами Злученого Українського Американського Допомогового Комітету, що закінчували велику переселенчу акцію, в якій активно співділали УНС, його Відділи і все членство. Крім головування в Головній Контрольній Комісії УНС і виконування праці, зв'язаної з тим урядом, я брав також активну участь у праці Відділів УНС на терені Філаделфії, виконуючи обов'язки голови Окружного Комітету Відділів УНС. Праця нашого Окружного Комітету була ввесь час на висоті, у нас є найкращі щодо організування нових членів Відділи і в нашій окрузі є першун у приєднуванні нових членів — головний радний п. Одежинський.

Репрезентуючи на терені Филаделфії й околиці УНС, я виконував доручення Головного Уряду, а саме від УНС я взяв участь у Зборах ОДВУ, відвідав оселю імени Ольжича в Лігайтоні в дні 30 серпня 1958 р., полагодив справу 339 Відділу. У Филаделфії я кілька разів виступав перед мікрофоном на українській радіопрограмі, головно з нагоди свят, пропагуючи в цих виступах справу забезпечення в нашому Союзі. Окружний Комітет Відділів УНС мав часті наради, на яких обговорено багато актуальних і важливих справ, що нормували всю союзову працю на нашому терені. На наших нарадах побували головні урядовці УНС, а саме головний предсідник Дмитро Галичин, головний секретар д-р Ярослав Падох і головний організатор Іван Скочиляс. На день 21 вересня 1958 року ми підготовили в Честері великий пікнік, але, на жаль, злива не дозволила його відбути, хоч наші Відділи вложили велику працю у його підготову.

Мушу ствердити, що наші Відділи у Филаделфії дружно співпрацюють, і завдяки цьому співпраця Відділів стоїть на належній висоті. Тут треба підкреслити працю наших головних радних, а саме пані Олени Штогрин і пана Одежинського ,а теж урядовців Відділів. Окружний Комітет об'єднує всі Відділи у Филаделфії й околиці. В Управі згідно працюють представники всіх пропарків нашої громади, давніх поселенці, тут роджені громадяни і нові поселенці. Окружний Комітет спричє пожвавленню праці у Відділах, і ми маємо вже нових змагунів за першенство у здобуванні нових членів.

Я є також членом Культурної Комісії УНС і брав участь у всіх нарадах цієї комісії.

При цій нагоді хочу повідомити, що негайно після 24-ої Конвенції УНС представник Чембер оф Комерс запросив мене до себе з пропозицією відбути наступну Конвенцію УНС у Филаделфії, а мейор Филаделфії передав мені листа з запрошенням провести наступну Конвенцію в тому місті. Запрошення мейора я передав головному предсідникові Д. Галичинові.

З доручення Головного Уряду я проводив переговори у справі представництва УНС в Пенсилвенському Фратернал Конгресі. Цей Конгрес відбудеться в днях 16 і 17 листопада 1959 року у Вілкс Бері і побажаним є, щоб до Екзекутиви увійшов теж представник УНС.

Наприкінці хочу згадати, що я брав участь в Конференції у справах державної безпеки, що відбулася на поклик президента Айзенгавера в Білому Домі у Вашингтоні в лютому 1958 року, а цього року 21 травня я був на нараді в Білому Домі в справі проголошеного Президентом Року Втікача. Ця остання конференція заторкує й українську громаду, бо йде тут про допомогу втікачам-емігрантам, і тому я пропонував би, щоб і УНС підтримав заклик Президента Айзенгавера, видавши заклик до всього союзового членства підтримати відзначення Року Втікача через ЗУАДК.

Це — коротке моє звідомлення з праці для УНС, і я думаю, що вкладом своєї праці наша Филаделфійська Округа допомагає в рості і розвою нашого Батька-Союзу.

Звіт головного контролера інж. В. Коссара

В звітовому році, нарівні з іншими членами Контрольної Комісії УНСоюзу, я брав участь в днях від 14-го до 19-го квітня м. р. в праці Контрольної Комісії, яка переводила контролю за рік 1957, а також і сумаричну передконвенційну перевірку для 24-ої Конвенції. Вислідом цього появилося Звідомлення Головної Контрольної Комісії УНСоюзу за час від 1 січня 1954 до 31 грудня 1957 р. Це звідомлення було предложене 24-ій Конвенції УНСоюзу, яка відбулася в останньому тижні травня 1958 р. в Клівленді, Огайо.

В звітовому році я працював не лише як член Головного Уряду УНСоюзу, але також як сталий організатор у Канаді. Як член Контрольної Комісії я працюю від 1950 року, себто 9-ий рік, а як організатор від 1953 р., себто повних 6 років.

В 1958 році, змушений обставинами, я відвідував, крім Відділів у провінції Манітоба, також провінції Альберти і Онтаріо. Разом відвідав такі Відділи: 445, 495 б 494 в Манітобі; 497,500 і 503 в Альберті та Відділи 427, 441, 468 і 439 в Онтаріо. Ці поїздки забрали кругло мені 214 днів. Коли взяти під увагу мій побут у Джерзи Сіті в зв'язку з контролею УНСоюзу та побут на Конвенції УНС в Клівленді, що забрало мені 16 днів — то поїздки винесуть 230 днів.

В часі відвідування Відділів УНС на Сході Канади я взяв участь 27 квітня м. р. в нараді делегатів на Конвенцію та секретарів в Торонті, на якій було заступлених 11 Відділів через своїх делегатів чи членів, а 11-го травня відбув наради чотирьох Відділів, а саме 427, 468, 451, 461 — в місцевості Наягра он де Лейк, які відбулися в домі секретаря Відділу 468 п. Петра Самця.

Відвідуючи в лютому-березні Відділ 497 в Едмонтоні, Алта, я заснував при помочі членів Пласт-Прияту, зокрема п. Володимира Янди, Ініціятивний Комітет для створення Пластового Відділу, який дістав число 503 і з кінцем 1958 року начисляв 51 членів. Разом з Відділом 497 в короткому часі обидва Відділи осягнуть 200 членів. Цей новозаснований Відділ є четвертим з черги Пластовим Відділом у Канаді.

Я брав участь в 6-ох засіданнях Відділів Заходу та двох Відділів УНС спільно, відбутих в Вінніпезі. Виголошував доповіді інформативного характеру, відповів на запити і давав пояснення на спільних сходинах членства Відділів 495 і445 та на спільних загальних зборах Відділів 497 і 503 в Едмонтоні. Днія 5 жовтня м. р. на вічі в Келгари, Алта, відбутому заходами управи Відділу 500 — подав вичерпні інформації про працю УНСоюзу. У тому вічі взяло участь понад 80 осіб, а проводив ними голова Відділу 500 д-р М. Гладишевський, який м. ін. дав мені велику поміч, за що хочу скласти йому на цьому місці подяку. Про це віче були вміщені статті в „Свободі" і „Новому Шляху" в Вінніпезі за підписом п. В. Пуки, касира Відділу 500. Слід згадати також невтомного працівника, секретаря Відділу в Келгари п. М. Ковальського, який вдержує свій Відділ у якнайбільшому порядку.

На надзвичайних загальних зборах Пласт-Прияту в Едмонтоні я подав інформації про УНС, наслідком чого зорганізовано Пластовий Відділ УНС.

В листопаді на загальних зборах Відділу Братства Дивізійників у Вінніпегу виголосив доповідь. В цьому місяці взяв участь і склав привіт від ГЕК УНСоюзу на Святкуванні 10-ої річниці існування УВАН в Канаді. Там же була вручена мені грамота для УНСоюзу за дари, уділені на працю УВАН, які осягнули поважну суму 1,000 дол. Також відповідне звідомлення про цю подію я вислав до „Свободи".

Разом виконав я 13 таких функцій.

Листування з Відділами вимагало відповідного часу, і в тій справі було дещо виконано. На протязі звітового року я вислав 67 листів, на які одержав 59 відповідей. Це були індивідуальні листи головно до секретарів чи голів Відділів та листи, в яких жадано інформацій про УНС і т. п. Вислав 3 обіжні письма до всіх Відділів у Канаді, на які одержав 27 відповідей. Перший обіжний лист з датою 12 лютого м. р. вислано до всіх Відділів у Канаді та до ГЕК УНСоюзу. В цьому листі подано підсумки цілорічної передконвенційної кампанії УНСоюзу та заклик до живої участи в конвенційній кампанії, яка була заряджена ГЕКомітетом УНС. Таких обіжних листів за моїм підписом вислано 78 копій.

Другий обіжний лист з датою „червень 1958" вислано з інформаціями про 24-ту Конвенцію УНС. Рівночасно був зроблений апель до всіх зарядів і членства УНС в Канаді щодо поширення своєї ряди новими членами. Цей обіжний лист вислано за підписом моїм і головного радного п. Б. Зорича не лише секретарям, але й предсідникам Відділів в числі 100 примірників.

Третій обіжний лист з малим додатком до останнього обіжного листа вислано до Відділів у 98 копіях. Його вислано також за підписом обох членів Головного Уряду УНС з Канади. Разом вислано до Відділів УНС в Канаді 276 обіжних листів.

Крім переписки з Відділами, я держав листовний зв'язок з членами Головного Екзекутивного Комітету. Разом вислав листів 45, а одержав 46. В загальному вислав 112 індивідуальних і 176 обіжних листів, на які одержав 132 відповіді.

В звітному році брав живу участь в загальній громадській праці — загальних річних зборах, вічах, доповідях та інших заходах поодиноких організацій та установ. Разом був присутній на 41 зборах, де говорив про УНСоюз і його ролю на північно-американському континенті.

У всіх річних чи конвенційних звітуваннях, як член Головного Уряду УНСоюзу, я вважав за свою повинність згадувати про поміч УНСоюзу українським установам в Канаді. Роблю це й тепер.

При розподілі дарів на народні цілі в часі останньої Конвенції ухвалено для Канади такі дари: Осередок Української Культури й Освіти — 150 дол., Українська Вільна Академія Наук (УВАН) — 100 дол., Наукове Товариство ім. Т. Шевченка (НТШ) — 100 дол., Комітет Українців Канади (Бюджет річний за всі Відділи) — 200 дол., Українозавча Стипендія в Манітобському університеті — 100 дол. Разом уділено 650 дол.. За це складаю щиру подяку в імені тих установ, які ці дари одержали.

При цьому хочу згадати про пересочення, яке зайшло в часі розподілу дарів у зв'язку з дотацією для Осередку УКО — в часі останньої Конвенції. Ця установа, яка, згідно з оцінкою знавців тої важливої культурної ділянки в Канаді, має найбільшу українську бібліотеку (понад 10,000 томів) і цінний музей та архів — завсіди тішилася увагою УНСоюзу, який давав їй рік-річно щедрі дотації — почнаючи від 500 долярів. Цим разом Осередок УКО одержав 150 долярів. Мені, як містоголові, Дирекція Осередку Української Культури й Освіти доручила звернутися з проханням до членів Головного Уряду УНСоюзу уділити більшу дотацію на першім поконвенційнім річнім засіданні Головного Уряду УНС. Маю надію, що члени Головного Уряду візьмуть це під особливу увагу.

Звіт головного контролера інж. Ст. Куропася

Минулий звітовий рік — це був рік 24-ої Конвенції УНСоюзу, і тому я, як член Головної Контрольної Комісії, проводив основну перевірку діловодства, майна і організаційного життя УНСоюзу сумарично за цілу каденцію. Все це схоплене звітами Контр. Комісії, все було вчасно проголошене у „Свободі" і тому додатково звітувати я не буду.

Зате в короткому звіті, який фактично покриває лише час від останньої Конвенції, хочу ствердити, що, як головний урядовець, я брав живу участь у найважливіщій ділянці життя УНСоюзу — здобуванні нових членів. Всі ті поїздки, промови, участь у зборах були обчислені на організування нових членів. Не можна сіяти в необробленій грунт і сподіватися доброго жнива, не можна теж при слабі відразу сподіватися врожаю! Але на довшу мету такі сподівання доброго врожаю для УНСоюзу треба приготовляти, що власне я й робив, і то не лише в районі свого перебування, але й далеко поза ним.

Хочу ствердити, що моя активність була успішною, бо як у передконвенційній, так і в поконвенційній кампанії я забрав місце у чвірці першунів у змаганнях за приєднування нових членів і за славу УНСоюзу, Мій 423-ій Відділ ім. Є. Коновальця, якого я є предсідником, належав також в минулому році до чвірки „соткарів", тобто групи 4-ох Відділів, які здобули для УНСоюзу по 100 і більше членів.

В осідку мого побуту, в окрузі Шикаго, вже кільканадцять років діє Окружний Комітет Відділів УНСоюзу, перший на всю Америку, а Шикаго стоїть на першому місці у здобуванні нових членів. Перші місяці біжучого року вказують на те, що Шикаго займе перше місце й цього року, про що будемо звітувати на другий рік.

У своїй праці я мав тісний контакт з головним контролером Петром Пуцилом і організатором Миколою Ткачуком, з якими минулого року відвідав союзовий Дітройт з нагоди ювілею Братства св. Миколая 175-го Відділу УНСоюзу. Був я там приявний також на зборах Окружного Комітету, на яких виступав головний предсідник Дмитро Галичин.

Як делегат свого Відділу, був я у Филаделфії на річних зборах ЗУАДК, брав участь у зборах Окружного Комітету і у Союзовім Дні, влаштованім тим Комітетом.

Протягом листопада мав я нагоду з головним контролером Петром Пуцилом відвідати береги Тихого океану. В його товаристві, я для скріплення союзової сили ще й в товаристві деяких пань, ми відвідали союзові Відділи у Ванкувері в Канаді і Сан Франсіско, Кал. В обох місцях добре працюють наші відділові урядовці. але для розбудови Союзу треба там ще організатора. д-р В. Оренчук, що добре визнається у союзовому організаційному житті, є тією людиною, яку ми з'єднали для організаторської праці. Він працює для університету в Санта Кляра і має час організувати розкинених по великій території українців.

Крім того я постійно віз у „Свободі" шикагівську хроніку, а також щомісяця дописував до „Трибуни УНСоюзу", бо вважаю, що читачі повинні знати, що діється у найбільші союзовій громаді в Америці, а також повинні знати, що думає головний урядовець відносно актуальних справ союзового життя.

Наприкінці хочу ствердити, що чисельний зріст членства УНСоюзу, зріст його людського капіталу, залежить передусім від головних урядовців, себто від проводу організації. Тому з нашого року, з боку урядовців, треба активності, праці, витривалости, а найважливіше — ініціятиви, без якої поступ неможливий. Якщо ми всі подбаємо за ті всі цінності, то перейдемо в аннали історії УНСоюзу як люди чину, а водночас як ті, що добре виконали свої функції. Тоді будучність УНСоюзу буде світла і на довгі роки забезпечена.

Звіт головного контролера Петра Кучми

Минулий рік, за який тепер звітую, пройшов під знаком минулої 24-ої Конвенції. Як звичайно після Конвенції було багато голосів менше або більше критичних, які висловлювали свої зауваги про неї. Моїм обов'язком, як головного контролера, було звітувати перед членством мого Відділу про 24-ту Конвенцію, як теж вияснювати членам мого Відділу та взагалі членам УНСоюзу на терені Ню Йорку проблеми, порушені на Конвенції, насвітлюючи їх правдиво та запевнюючи, що добро УНСоюзу є також добром членства. Свої завдання головного контролера старався я виконувати точно та совісно. Разом з іншими членами Контрольної Комісії я проводив перевірку діловодства Головної Канцелярії УНСоюзу та його майна, як теж господарку союзової оселі „Союзівки".

На терені моєї округи, а власне самого Ню Йорку, першою проблемою була справа росту нашої організації, тобто справа приєднування нових членів для УНСоюзу в такому числі, щоб число приєднаних членів перевищувало убуток членства, так природний, як і через суспензу. В 1959 році, може з огляду на приготування до Конвенції, важко було осягнути те, що мали ми на меті. Зате в 1959 році ця справа представляється багато краще, організаційна праця пішла вперед і в даний час підсилена побутом на терені Ню Йорку постійного організатора п. Івана Скочиляса.

Як головний контролер та представник Відділу ч. 361, я брав постійно участь у зборах та засіданнях Окружного Комітету, а також був присутній на ювілейних святкуваннях УНСоюзу на терені нашої Округи, чи то на запрошення Відділів, чи з доручення Екзекутивного Комітету УНСоюзу.

Свій короткий звіт за минулий рік закінчу ствердженням, що розвиток УНСоюзу і далі вимагатиме від нас, союзовців, безнастанної уваги, праці та наших виявів любови до нашого народу і до цієї нашої найстаршої української організації — Українського Народного Союзу.

Звіт головного контролера Петра Пуцила

Шановні Головні Урядовці УНСоюзу!

Як новий додаток до складу Головного Уряду, покликаного до життя минулою 24 Конвенцією Українського Народного Союзу в Клівленді, маю звітувати за короткий час, бо всього за сім місяців. Тому й звіт мій є короткий. Контролі Союзу за 1958 рік я ще до часу звіту не переводив, бо звітуємо за діяльність, що мала місце в 1958 році.

У районі мого перебування я брав дворазову участь в нарадах Окружного Комітету всіх Відділів, як був на Союзовім Дні, де, як бесідник і заступник Головного Уряду, виступав головний секретар д-р Ярослав Падох. Під час поїздки у фінансових справах щадничо-позичкової Спілки „Трайдент" (Тризуб) в Шикаго я уважав за свій обов'язок відвідати союзові Відділи над Пацифіком. Разом з головним контролером Степаном Куропасем ми відвідали Відділи УНСоюзу в Ванкувері, Бритиш Колумбія, Канада, та Відділ у Сан Франсіско, Каліфорнія. В Канаді ми мали розмови з предсідником 498 Відділу п. О. Карпінським і секретарем п. Касюхничем. Журбою обох урядовців була справа молоді, яка, на жаль, не бере участи в союзовому житті. А щоб вона брала участь, треба таке життя створити і подбати про „щось", що мало б притягальну силу для молоді. Таку саму журбу мали урядовці 486 Відділу у Сан Франсіско п. Микола Сорока, секретар, і п. Ігор Пахолюк, предсідник. Ми відбули зустріч з членами Відділу і обіцяли їм поміч в організуванні нових членів. Ми піднайшли організатора для цього терену в особі д-ра Оренчука з Сан Хозе, Каліфорнія, який є бібліотекарем при університеті в Санта Кляра.

Наприкінці року, в грудні, я брав участь в відзначенні ювілею 175-го Відділу в Дітройті, як також в організаційних зборах Окружного Комітету, в приявності головного предсідника п. Д. Галичина. Всюди, де я бував, проблема молоді і недомагання братської співпраці, що є основою Союзу, виступає дуже різко. Без молоді нема будучности ані для нас, ані для Союзу. Це всі признаємо, але на тому кінець. Головний Уряд мусить знайти розв'язку цих двох пекучих проблем. І ми дружньо їх розв'яжемо, коли не будемо вагатися сказати собі правду в очі і коли не будемо з того приводу ображатися. Тих двох проблем поминути ми не зможемо.

В кінці додаю, що в 1959 році я вже був законтизований союзовим урядовцем, мав організаційні успіхи, вправу та практику, але про це більше скажу на другий рік. Лише працею здобудемо ми собі пошану, а для УНСоюзу — силу в людях і майні.

Після звіту головного контролера Петра Пуцила, головний предсідник покликав до звіту членів Головної Ради.

(Продовження буде)

ВПЛАЧУЮЧИ ЧЛЕНСЬКУ ВКЛАДКУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ВИ НЕ ТІЛЬКИ КОРИСТАЄТЕ З ДЕШЕВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЖИТТЯ В НАЙБІЛЬШІЙ БРАТСЬКІЙ ОРГАНІЗАЦІЇ, ВИ ТЕЖ ДОПОМАГАЄТЕ УНСОЮЗОВІ ШИРИТИ ПРАВДУ ПРО УКРАЇНУ ЙОГО АНГЛОМОВНИМИ ВИДАННЯМИ, ТА СКРІПЛЮЄТЕ ПОЛІТИЧНЕ І КУЛЬТУРНЕ ЖИТТЯ УКРАЇНСЬКОЇ СПІЛЬНОТИ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ.

ДОПОМОЖІТЬ „ВЕСЕЛЦІ" ПРОЯСНИТИ ДУШУ УКРАЇНСЬКОЇ ДИТИНИ! ВИШЛІТЬ СВОЮ ПЕРЕДПЛАТУ І ЩЕДРУ ПОЖЕРТВУ НА ВИДАВНИЧИЙ ФОНД „СВОБОДИ"!

Д-р Микола Ценко

Українці на Всеамериканській Конференції для громадянських справ

Як вже відомо нашим читачам з кореспонденцій з попередніх років, кожного року у вересні, на пам'ятку підписання американської конституції, відбувається конференція для громадянських справ, в якій звичайно бере участь кількасот делеґатів з різних прошарків американської суспільности.

Така конференція, 14-та з черги, відбулася цього року 16—19 вересня у Вашингтоні в готелі Шопена, а моттом її було „Американське громадянство — пізнай його, плекай його, жий ним". Відповідно до цього були допасовані головна доповідь секретаря департаменту здоров'я, виховання та суспільної опіки п. Флемминґа а також інші виступи та дискусія.

Присутність в тому часі на терені ЗДА Хрущова надали певного політичного посмаку тій „неполітичній" конференції, що давалося відчувати у промовах, дискусіях та кулюарах. Конференція була подібна до попередніх.

Почесним її предсідником був п. Ірл Воррен, головний суддя Найвищого Суду ЗДА, а фактичні керівники нарад постійно мінялися. Всі наради та офіційні частини відкривали молитвою, яку проводили на перемдіну рабін, євангелицькі та католицькі священики.

Деякою іновацією було не лише складання вінків від 13-ти перших стейтів, які підписали американську конституцію під пам'ятником Вашингтона, але також складання присяги тими, які того дня одержували торжественно громадянство, при співі патріотичних пісень та відіграння гимнів оркестрою.

Українська група на тій конференції, хоч і нечисленна, як минулими роками, але досить активна, нав'язувала знайомства під час спільних обідів чи вечер, а понадто приділена до різних дискусійних груп, мала можливість не лише висловити ясно та отверто свої погляди на різні дискутовані проблеми, але рівночасно просувати легко українську проблему, бо назва кожної репрезентованої організації має у собі слово український, і тому всі учасники групи знали, що між ними був українець.

Українська група, що бере участь у тих конференціях вже мабуть від 10-ти років, та все є активна і має добрі зв'язки з екзекутивним директором п. Гайятом, з яким зроблено цього року спільну знимку, здобула собі вже право громадянства та вже має, як кажуть американці, „добрий рекорд".

Цього року в склад української делеґації входили проф. Лев Добрянський (частинно) та д-р Юрій Старосольський — від УКК., п. Дмитро Галичин — від УНС. та від „Самопомочі", д-р Микола Ценко, мґр. Володимир Романовський, п. Оксана Пісецька та тут роджена п. Дорота Концілевич — від Учительського Каледжу у Монт Клер, Н. Дж. Українці були приділені до 6-ох різних комісій і там мали можливість висловити свої думки. Всіх комісій було 17, і коли було б трохи більше українських делеґатів, то могли б обсадити більше комісій, а це мало б позитивне значення для нас.

Во хоч ми на початку зазначили, що на тій „неполітичній" конференції падали деколи дуже ясні та чіткі політичні погляди про наше відношення до теперішньої холодної війни та боротьби між сходом і заходом, і прим. делеґат лютеранської Церкви, згл. Комітету допомоги утікачам з Ню Йорку заявив, що це звичайне непорозуміння, коли хтось говорить про боротьбу між комунізмом та капіталізмом, бо треба говорити та брати активну участь у боротьбі вільного світу проти російського імперіялізму, що вже знаний від соток років, та що якраз тепер став найбільше аґресивним.

Безперечно, що дискусія над головним рефератом, який був гимном похвали на адресу американського громадянства, хоч рівночасно підкреслював відповідальність громадян у сучасну пору, була обширна, цікава, бо порушувала безліч проблем не лише з внутрішнього американського життя, але також навіть зі зовнішньої політики, а головно відношення до СССР.

Підписаний свідомо не забирав голосу в дискусії, щоб вислухати всіх присутніх, виробити собі деякий погляд про їх ментальність та підхід до порушених проблем та щойно на внесок професора каледжу з Вірджінії, який прохав предсідника допустити до голосу нового еміґранта, щоб висловив свій погляд до порушених справ.

Підписаний у довшому слові старався зайняти становище до цілости проблем, а не до поодиноких питань та так сформулював свій погляд на обговорювані справи:

1) Хоч тема головного реферату та конференції мала б викликати деякий ентузіязм, піднесення духа серед учасників і т. п., то, на жаль, не видно того на конференції. Головний промовець, хоч виголосив промову, не подав жадних конкретних висновків, ані примірів з нашої дійсности, і тому нема належного субстракту до дискусії. Кожний згідний з референтом, кожний може під тим підписатись, а це замало.

Нічого не було контроверсійного і тому тема конференції не дуже вдало підібрана. Бо громадянство — це не пустий звук, але цілий ряд різних проблем і тому краще підходила б тема: „Де ми стоїмо, та куди йдемо — американські громадяни" у таких ділянках; та що властиво є добре, а що зле, бо часто тратимо розмежування: а) родинне життя, б) виховання дітей вдома та відповідальність родичів, в) виховна система в школах, г) наше відношення до релігії вдома, в школах та в церкві (понад 300 організацій Церков, а лише дещо більше як половина до них належить), ґ) продукція книжок, образів, кінових та телевізійних програм, д) добро одиниці чи спільноти має домінувати, е) свобода чи анархія має бути мотором нашої доби, є) соціяльні проблеми, з) расові проблеми, ж) рух населення (у містах, з фарм до міст, зі стейту до стейту і наслідки цього), к) політичні проблем.

2) Ми мусимо мати відвагу порушити ті проблеми та пороблти відповідні висновки. Варта б провірити, чи ЗДА у повищих ділянках за останніх 10 років йдуть угору чи вдолину — статистика та висновки були б цікаві. Треба перевести аналізу причин того.

3) Ми живемо у дуже контроверсійних часах: а) дуже часто міняються поняття та оцінка, що є добре, а що зле у всіх повищих поняттях. б) що становить поняття „правдивої" демократії, західнього типу, в) що це властиво „свобода" та де вона кінчається.

4) При цьому подав я кілька примірів не „американської", „недемократичної" та „негромадянської" поведінки деяких осіб чи груп, а саме: а) більшість зорганізованих американських делеґатів на Світовому Конґресі Молоді підтримувала комуністичні ідеї та інституції, б) в Брюсселі Американський павільйон на світовій виставці замикали вже у 5-ій год. по полудні, бо інакше треба б платити „овертайми", на що не було фондів. д) На марґінесі тих думок розвинулась відтак дуже цікава дискусія, що трохи розпалила уми присутніх, за що предсідник дякував підписаному.

УКРАЇНЦІ НА ВСЕАМЕРИКАНСЬКІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ ДЛЯ ГРОМАДЯНСЬКИХ СПРАВ

Стоять відліва: мґр. Володимир Романовський, д-р Микола Ценко, . Карл Гайят, екзекутивний директор Крайової Конференції для громадянських справ, Дороті Кунцевич із Монтклерського стейтового каледжу, п. Дмитро Галичин, проф. Лев Добрянський і д-р Юрій Старосольський.

● Коло Паркленду в Алберті, Канада, автоцистерна наїхала на пасажирський поїзд, внаслідок чого вибухла пожежа. 9 осіб згинуло в поїзді, а три особи в авті. Майже всі вони згинули в огні.

Український Літературно Мистецький Клюб

З Літературно - Мистецького Клюбу в Ню Йорку повідомляють, що в п'ятницю, дня 30-го жовтня ц. р., Борис Ржепецький говоритиме на тему „З вакаційних вражень (Старокрайова Саратога — давня і теперішня". Доповідь буде ілюстрована власноручними світлинами. Початок о год. 8-ій вечора.

Конґрес Українців Арґентини відложено

(єдо) — В неділю 18 жовтня відбулася чергова сесія Головної Ради Української Центральної Репрезентації, яка мала затвердити програму V Конґресу Українців Арґентини, призначений на дні 31 жовтня та 1-го листопада. Але зі звіту п. Ів. Григоращука, голови Передконґресової Комісії, виявилося, що незважаючи на восьмимісячну підготовну працю, Комісія не змогла ще визначити особового складу нової Управи УЦР, яку мав би затвердити Конґрес, головне через трудність знайти відповідного кандидата на голову, бо теперішній голова проф. Є. Онацький, що головував уже протягом двох каденцій, рішуче відмовляється виставляти свою кандидатуру на третю каденцію, вимовляючись необхідністю закінчити працю над Українською Малою Енциклопедією. З огляду на те, що не було надії залагодити цю справу до визначеного терміну, Головна Рада вирішила відкласти Конґрес до 21—22 листопада, який термін має бути невідкличним. Для полагодження справи кандидата на голову УЦР вирішено доповнитити номінаційну комісію головами всіх організацій, які входять у склад УЦР. На початку сесії вшановано хвилиною мовчанки та вставанням з місць пам'ять Ст. Бандери, звістка про смерть якого наспіла перед сесією. Вирішено також проголосити в усіх організаціях, що входять до складу УЦР, жалобу до 1-го листопада ц. р. Не має відбуватися в цьому часі жадних розвагових імпрез.

З інших постанов сесії варто відмітити одноголосне рішення признати УЦР організацією громадською зі спільними всім вищими загально-національними цілями. Кожна організація перед вступом до УЦР має підписати приречення, що вона має кермуватися в своїй діяльності в лоні УЦР тільки загально - національними ідеалами і не намагатиметься накидати УЦР свою партійно - ідеологічну програму.

Я. Ликтей працює в Ютицькому Каледжі

В ютицькій газеті „Обсервер-Діспеч" з 6 вересня ц. р., появилася інформація про нашого активного громадянина, що її подаємо в перекладі:

„Ярослав Ликтей, що закінчив Ютицький Каледж у 1957 р., від осени буде вчити англійської мови як частинно зайнятий учитель. Він закінчив університет у Сиракюзах. На вечірніх курсах він учитиме новий курс англійської мови для чужинецьких студентів. Ликтей народився в Україні і приїхав до Америки в 1949 р. Він відслужив два роки в Американській Армії під час корейської війни.

В 1953 р. Ликтей вступив до Ютицького Каледжу. На другому році студій він перебув літо як представник Каледжу в Югославії й оглянув Австрію, Німеччину й Голляндію. На останньому році Каледжу він був головним промовцем студентів. Тут він осягнув ступінь „Бечелор оф Артс" з англійської мови.

Після закінчення Каледжу, він став учителем англійської мови й вимови в середній школі у Ню Йорк Міллс, де він був співредактором книги випускників і режисером шкільного театр. гуртка. Останнього року він учив російської і польської мови у школі для дорослих у Ню Йорк Міллс (передмісті Ютики — замітка перекладача.)"

Від себе додамо, що п. Я. Ликтей недавньо одружився з українкою, донькою наших старих еміґрантів з Геркімеру, що зберігають українську мову і наші традиції.

До цих коротких слів ютицької газети, треба ще додати, що п. Я. Ликтей є від часу свого приїзду до Америки членом УНС, його Відділу ім. Т. Шевченка ч. 484, примірним громадянином і парохіянином, та постійно ширить добру славу про Україну між громадянами Ютики, маючи зв'язки у педагогічних і журналістичних колах. Бажаємо Панству Ликтеям якнайкращих успіхів! І. Д.

● В середу 28-го жовтня відзначать 73-річчя Статуї Свободи на острові тієї ж назви під Ню Йорком. Віце-президент Колумбійського університету д-р Джан А. Кравт буде головним промовцем. Він очолює ту групу громадян, які хочуть на цьому острові зорганізувати Американський Музей Імміґрації.

● У Каліфорнії відбулися додаткові вибори до стейтової леґіслятури, в яких республіканський кандидат дістав 13,713 голосів, а демократичний — 11,907. Республіканці з віце-президентом Ричардом М. Ніксоном на чолі передбачають, що в 1960 р. переможуть демократів, які з таким же успіхом, з яким у 1958 році здобули пост губернатора для Едмунда Бравна.

УТРИВАЛЮВАННЯ КУЛЬТУ ОСОБИ

(Закінчення зі сторінки ...)

Прийдуть з прагненням
[Хрущова
Ясність, Спокій на землі".

Таким „возвеличанням" Хрущова і наділенням його „надприродними рисами і якостями і перетворенням (його) мало не в чудотворця" закінчується цей вірш Олійника, відомого підсовєтського гумориста і сатирика... Його обігнав у своїй частушці про „Материнське слово", надрукованій в Радянській Культурі з 24-го вересня якийсь Михайло Ларін, пишучи:

„Пише мати до Хрущова
Заповітне тепле слово...
Гляне мати на діточок,
На синів своїх і дочок —
Роботящі всі вони.
И чітко випише рядочок:
„Не бажаємо війни!"
І те слово до Хрущова
Надішле в Москву ранкову,
І повіз його він в Штати,
Щоб в ООНі зачитати...!

Дотримує кроку цій майже пародії і відомий поет Олекса Ющенко у своєму „вірші" п. н. „В ці золоті, осінні дні", надрукованому в „Радянській Україні' з дня 27-го вересня ц. р., виписуючи такі недосяжні таки справді поетам інших країн „строфи":

„В ці золоті, осінні дні
В заокеанській стороні
Устами нашого Хрущова
Народ радянський мовить
[слово.
В тім слові — гордість,
[щирість, сила,
В тім слові — вся
[вітчизна мила.
В ній — ери нової
[початок...
То ж Миру вірного Посла
Ця світла осінь принесла —
На крилах теплої любови
Він океан перелетів.
... Хрущов говорить.
[В кожнім слові
Народів думи, всіх братів.
І як же не співать мені
В ці золоті, осінні дні."

Припечатав цю серію „культо - особо - хрущовських" од сам Максим Тадейович Рильський у своєму вірці п. н. „Світоч Дружби" надрукованому в „Радянській Україні" дня 3-го жовтня ц. р. Так само же, як і колись Сталіна, восхвалив Рильський сьогодні і Хрущова, санкціонуючи цим культ його особи в сучасній українській поезії,

„У нову добу ми увіходим,
День новий в історії зійшов,
Світоч дружби, вручений
[народом,
Всім народам наш несе
[Хрущов."

Не можна отрястися від враження, що підсовєтські блюзніри готуються проголосити Хрущова вже не якимось там „вождем" чи „батьком народів", а просто таки новим комуносовєтським „месією" усього людства.

О. Р.

Лябораторія Брістол-Маєрс продукує синтетичну пеніциліну

Сиракюз, Н. Й. — Представник ляболаторії Брістол-Маєрс повідомив, що ця ляборaторія випродукувала синтетичну пеніциліну, яку в найближчих тижнях випустять на ринок, і лікарі зможуть із неї користати, бо вона така сильна, що зробить давню пеніциліну перестарілою. Таблетки цього синтетичного ліку, який називається „синциліною", вже були випробувані в ляболаторії і в клініках, були успішні навіть в таких випадках, в яких дотеперішня пеніциліна не мала успіху. Два тижні тому фармацевтична фірма Чез Пфайцер енд Компані, яка також продукує пеніциліну, повідомила, що і вона випродукувала синтетичну пеніциліну, на яку хоче дістати патент.

Ярослав Герус

МІЙ ЗЕМЛЯК ТА ЙОГО ХРЕСТ

Завжди радію вісткою, що мій земляк - українець набув на власність підприємство, дім, реальність, чи хоч би тільки площу під будову скромненького „б о н ґ а л о". Кожна ж бо така відомість — це ознака, що живемо, ростемо, багатіємо! Що ми не тільки не піддались лихові, а навпаки: взяли чорта за роги та одоліли його!

Люди купують нерухомості на те, щоб мати з них прибуток, або для особистої вигоди. Але не завжди так буває...

Перестрінув мене якось мій земляк, добрий знайомий та сусід ще з табору втікачів в Австрії.

— Приїдьде, каже, в найближчу неділю до мене. Отаке мале, родинне свято справляю.

Відвідати земляка, та ще й при неділі, можна. А коли ще з ним давненько не бачилось, то таки треба.

—Приїдьте, каже, так перед полуднем. Чим раніше, тим краще. Бо нам треба буде ще трохи далі поїхати. Купив, бачите, недалеко в горах площу. Свято Чесного Хреста наближається. Поставив хреста та й посвятити хочу. Колись, пізніше, може й якусь хатчину поставлю, щоб було куди поїхати влітку. Буде панотець, буде ще трохи гостей, та й ви, будь ласка, приїжджайте!

В неділю по'зїжджалися гості. Мі жними й я з родиною. Панотець мав приїхати прямо на місце посвячення.

Біля одинадцятої години виїжджаємо. У три машини. Віддалення, за картою, невелике. Всього шістдесять миль. А їхали півтори години „з гаком". Дорога крута, стрімка. Іноді, пнучись вгору, треба було перекидати хід машини в першу скорість. Нарешті видряпались. Високо. Машини гарячі, ледве дишать. Виходимо з возів, розглядаємось кругом... Краса. Ліс, що кругом, хоч густий, але з прогалинами — галявами. А крізь прогалини — пейзажі краєвиду: скелі, звори та верхів'я гір, що на обрії зливаються з синявою безкрайого неба. А ген, вдолині, голубіє плесо озера.

Ідемо оглядати площу.

— Отут, від цього каменя по той пеньок біля куща, і там далі, по оті дерева, що височіють понад інші — це моє — каже земляк. Хоче приховати гордість, що блищить в очах, але не дуже це йому вдається.

Ідемо далі, стежкою вниз. Та тут уже не сама тільки площа. Вже й альтана построєна, і стіл з лавицями дожидає гостей. А трохи понижче, при скельному виступі, де вид на околицю найкращий, хрест. Високий, осяяний сонцем благословить широко розгорнутими раменами небо і землю. Щось рідне, близьке лоскоче біля серця.

Поки старші розглядають площу, молодь розвела вже вогонь. Аж дві ватри палахкотять. Метушлива хазяйка ставить на них посуду, щоб пригріти те, що для такої оказії потрібне. Хазяїн уже порається біля пляшок. Оглянувши площу, решта товариства теж починає гуртуватись біля ватри. Всі нетерпляче ждуть панотця. Дехто кидає поглядом на сковородки.

Нарешті від дороги сопе машина. Так, це панотець. Просить вибачення за припізнення. Був зайнятий церковними справами. Ну й ота дорога. Священик надів ризи та приготовив усе, що потрібне до посвячення і йдемо всі до хреста. Починається відправа. Панотець заспівує м'яким, мелодійним голосом, ми всі хором відповідаємо. Хоч немає між нами дяка, все доладно виходить.

Панотець благословить свяченою водою хрест і заспівує врочисте „Хресту Твоєму поклоняємся Владико". Підхоплюємо всі в один голос, і наче з одних грудей несеться в небесні простори похвальна пісня Творцеві. Високо над нами в небесній синяві повільно кружляє яструб. А може, орел. Ось він на мить наче б припинив свій лет. Може тому, що не бачив ще такого видовища, а, може, щоб і собі віддати поклін Владиці Неба і Землі. І ліс, що весь час шумить, наче б припинив на цю хвилину свої розговори.

Вертаємось назад до заставленого вже столу. Побажання щастя, здоров'я, та многих літ...

А далі, вже так, як це завжди при столах буває, коли при них люди для відсвяткування якоїсь врочистости засідають.

Вставши від столу, йду знову до хреста, щоб перед від'їздом налюбуватися красою краєвиду. І отак, мимохіть, прийшла мені думка: — Чому мій земляк купив цю площу? Про дохід з неї важко й подумати. А вигода?.. Таж уже сама їзда сюди це одна велика невигода. А скільки ж праці ще треба тут вложити...

Аж, ось й він біля мене. Дивимось деякий час мовчки на краєвид. Нарешті кажу:

— Чи ви родом із гір?

Земляк ще деяку хвилину мовчав. Нарешті відповів:

— Ні, не в горах я родився, але в горах провів найкращі хвилини юности...

— А чи там не було часом такого хреста біля скелі — спитав я.

Мій земляк глянув на мене, але нічого не відповів. Раптом повернув голову набік.

Я вже про ніщо його більше не розпитував, тільки повільною ходою подався до товариства, що вже готувалося до від'їзду. Коли ж я оглянувся, побачив, що земляк віднімав від очей хустинку, що її тримав у руці.

Бувають різні причини купівлі площі...

● У Лондоні помер, на 61 му році життя генерал Томас Вайнфорд, найменший ростом старшина англійської армії: він мав 5 стіп і 3 цалі. Ген. Вайнфорд уславився під час і після другої світової війни військовими операціями в джунґлях Бірми проти комуністичних партизанів. Він боровся в Північній Африці проти панцерної армії Роммеля, а також в Сирії та Індії і здобув собі ймення „малого генерала", „напа" (з натяком на Наполеона), та команданта „різунів".

Мазепинська виставка на міжнародному фестивалі в Балтиморі, Мд.

6-го вересня в балтиморському Ґвін Овк Парку відбувся 9-тий річний „Фестиваль Усіх Націй", в якому взяла теж участь українська національна група Балтимору. Справою участи української групи у Фестивалі Всіх Націй займався спеціяльний комітет під проводом місцевого Відділу УККА.

„День Всіх Націй", як інакше називають цей фестиваль, складався з трьох частин: Міжнародної Виставки, базару, та виступу гуртків мистецької самодіяльности поодиноких етнічних груп на сцені парку під отвертим небом.

Користаючи з того, що цьогорічний фестиваль був проведений під гаслом „Хай дзвонить дзвін волі", українська група присвятила свою виставку відзначенню Мазепинських Роковин. Портрет Мазепи, роботи Вал. Сім'янцева та Мазепинські плоскорізьби того ж мистця, а побіч портрету велитенських розмірів мапа України, роботи Юрія Котика, стягали до української виставки численних відвідувачів, які з приємністю оглядали зразки української вишивки та кераміки і чотири більших розмірів ляльки, що представляли козацьких старшин та їхніх дружин в літньому та зимовому строях. Стіл, заставлений літературою англійською мовою про Україну і про гетьмана Мазепу, доповняв виставку.

Новиною на цьогорічній українській виставці в Ґвін Овк Парку була дбайливо видана друком англійською мовою восьмисторінкова брошура про „Україну, Ахіллеву п'яту совєтсько - російської імперії". Брошуру зладив мґр. Анатоль Булавка, а видав її балтиморський Відділ УККА, очолюваний тепер Климентієм Баб'яком. В різнородній зустрічі з американським світом та в тісній співпраці з ним українська громада Балтимору вже віддавна відчувала дошкульну потребу такої брошури, що найкоротше, найстисліше і найправдивіше інформувала б чужинців про Україну. Окремі розділи брошури, затитуловані „Україна - не внутрішня проблема СССР", „Україна-край і господарство", „Нарід, назва, мова", „Історія", „Сучасна українська держава" свідчать про те, що українці Балтимору дали чужинцеві правдиву і доцільну інформацію про Україну. Понад дві тисячі примірників цієї брошури - довідки роздано відвідувачам української виставки.

В підвалі будинку міжнародної виставки розмістилися представниці окремих груп із зразками свого національного кулінарного мистецтва. Перед українським кіоском був постійний натовп і тому українські голубці, перекладанці, холодні і „гарячі" напитки розпродано скоше, як сподівалися.

В програмі мистецької самодіяльности поодиноких груп українська танцювальна пара Орест Гірняк і п. Маргарета Вайкол зарепрезентували український національний танок. Їхній спільний „Козачок" і сольовий „Чумак" Гірняка були виведені з таким мистецтвом і темпераментом, що захопили не тільки публіку, але й жюрі, яке признало їм спеціяльну нагороду під оплески розрадуваних глядачів. Нагорода української групи на міжнародньому фестивалі -це слава для українського імени.

Відзначено теж під час цьогорічного Фестивалю Всіх Націй п. Йосифа Мармаша з Балтимору за його довголітню працю на терені організації, що займається влаштуванням рік - річно цього фестивалю. Йосиф Мармаш в 1950 році очолював балтиморський Відділ УККА.

Успішний виступ балтиморських українців на Фестивалі був можливий тільки завдяки жертвенній праці членів Екзекутиви балтиморського Відділу УККА, зокрема його голови, та тісній співпраці інших українських організацій на терені Балтимору, в першій мірі місцевого Відділу Союзу Українок, очоленого п. Вал Луців, що вложив багато труду в організацію виставки (ляльки, українська вишивка) та в приготовання великої кількости українських страв і напоїв. Слід теж згадати, що зокрема до успіху української виставки в великій мірі причинилися точні інформації, що їх подавали відвідувачам п-ні Іванна Баб'як та студентки і учениці середньої школи Ірина Хархаліс, Таня Чапельська, Ірина Притула, Леся Пісецька, та Ніна й Ірина Калиновські.

Джордж Н. Крокер видав книжку про Ф. Д. Рузвелта, яка „іритуватиме читачів"

Вашинґтон. — Видавництво Генрі Реґнері в Шикаґо видало книжку Джорджа Н. Крокера під заголовком „Шлях Рузвелта до Росії", яка дразнитиме і прихильників покійного президента і його ворогів. Автор доказує, щи Ф. Д. Рузвелт був архитектом такої стратеґії під час другої війни, яка увела світ у той хаос, який тепер панує внаслідок того, що СССР збільшив свої впливи так, як навіть не мріяв найзавзятіший большевицький комісар. Автор пише виразно: „Немає найменшого сумніву, що Рузвелтів уряд у Вашинґтоні обплутувало павутиння підривних дій". Він покликується на книжку директора ФБІ Едґара Гувера „Майстри обману", з якої видко, як коло уряду крутилися комуністичні симпатики, які не тільки як дорадники впливали на американську політику, але одночасно і доносили все до Москви. Джордж Крокер цитує і покійного секретаря фльоти Джеймса В. Форестола, який пізніше згинув як самовбивець: „Коли якийсь американець піддає думку, щоб ми діяли згідно з нашими інтересами, то зараз його називають фашистом або імперіялістом... А коли дядько Джов (Сталін) твердить, що він потребує балтійських провінцій, половини Польщі, всієї Бесарабії і доступу до Середземного моря, то всі одностайно згідно у Вашинґтоні погоджуються в тому, що він добрий, щирий, відкритий і в загальному милий парень". Такі настрої панували у Вашинґтоні в 1944 році, це значить перед виїздом Ф. Д. Рузвелта до Ялти на конференцію зі Сталіним. На суперобкладинці написано, що „численні читачі будуть злоститися, коли будуть читати цю книжку". Дехто гадає, що книжка „Шлях Рузвелта до Росії" гратиме деяку ролю і у виборчій кампанії 1960 року.

Стейтова нюйоркська поліція заарештувала 139 газардових грачів в 29 місцевостях

Ню Йорк. — Стейтова нюйоркська поліція перевела велику облаву 23-го жовтня в 24-ох містах і 5-ох селах північної і середньої частини нюйоркського стейту і заарештувала 139 осіб, які займалися організацією газардової гри. Число заарештованих ще збільшиться. Стейтова поліція не просила допомоги в місцевої поліції, бо хотіла зберегти повну секретність і одночасність цієї акції. В облаві брало участь 220 поліцистів, які сконфіскували „багато тисяч долярів", зброю та приладдя до збирання закладів, маючи готові накази до переведення ревізій і заарештування потрібних осіб. Ревізії й арештування відбулися в таких містах: Олбані, Амстердам, Обирн, Боффало, Лакавана, Ніяґара, Рочестер, Рим, Саратоґа Спрінґс, Сиракюз, Трой та ін. Заарештовані приймали гроші від тих, які закладалися, хто виграє в бейзбол, кошиківку, на кінних перегонах, в футбол і гокей. Поліція ствердила зв'язки організаторів тих недозволених закладів із іншими стейтами, а навіть із Канадою. Цього тижня має відбутися слідство, яке вестиме Стейтова Слідча Комісія в Боффало, Н. Й. Гадають, що вдалося зліквідувати коло 75 відсотків отих незаконних закладів та газардової гри в північній частині стейту.

Панамериканська Летунська Лінія відзначає першу річницю джетів

Вашинґтон. — Панамериканська Світова Летунська Ліґа відзначила першу річницю впровадження джетових пасажирських літаків типу Буінг 707. Тоді було їх кілька, а тепер 60 великих джетових велетнів перелітають щоденно Атлантик, Пацифік і понад ЗДА, а до кінця ц. р. їх має бути коло 100. Ці джети в одному році перевезли більше як 600,000 пасажирів, це значить на 100,000 більше, як давніше великі летунські лінії впродовж 7-ох років. Під час летів була повна безпека, а нещасливі випадки були тільки під час пробних летів. Джети з успіхом конкурували з найкращими летунськими лініями. В першому році була єдина невигода для пасажирів, а саме те, що не було доволі місця для всіх тих, які хотіли летіти.

ТАРЗАН, ч. 4,350. Обіцяє прощення.

Тепер на наказ Брістера тубільці привели хворого професора Редфілда з лябораторії, і деяке дивне устаткування.

— Я завжди мав чуття до драматичности, — роздумував Рой. — І так я гадаю, що випадає, щоб ви обидва згинули від „смертельної піни".

Його очі заблищали. — Але в обставинах, що я заплянував, ви не згинете цим способом... В дійсності ви подякуєте мені, що я такий милосерний!